ЎзССР Давлат китоб палатаси
14 АВГ 1983

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 178 (18.655). ● Пайшанба, 1983 йил 4 август ● Баҳоси 3 тийин.

АВГУСТ — ҲОСИЛГА ҲОСИЛ ҚЎШИШ ОЙИ

Республикамиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети июнь (1983 йил) Пленуми қарорлари асосида СССРнинг Озиқ-овқат программасини ғоятда юксак ғайрат-шижоат, сиёсий кўтаринки руҳ билан изчил амалга оширмоқдалар. Куч-ғайратларини ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажаришга сафарбар этиб, қувончли натижаларга эришмоқдалар. Пиллакорларимиз давлатга «кумуш тола», ғаллакорларимиз бошоқли экинлар дони сотиш мажбуриятларини ортиғи билан бажардилар. Маккажўхорикорларимиз гектаридан 100 центнердан «каҳрабо дон», шоликорларимиз рекорд ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар.

Чорвадорларимиз сут, гўшт, тухум ва бошқа маҳсулотлар тайёрлаш ярим йиллик планларини анча ошириб адо этдилар. Икки йиллик планга тенг ем-хашак тайёрлаш мусобақасини авж олдирмоқдалар. Ҳозиргача 5 миллион 260 минг тоннадан зиёд озуқа жамғарилди.

Сабзаводкорлар, картошкакор, боғбон-соҳибкор, полизчиларимиз 6 миллион тонна, яъни «оқ олтин» хирмонимиз билан бўй-бўйлашиб, тенг-тенглашадиган маҳсулотлар тайёрлаш йўлида фидокорлик намуналарини кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Бироқ қатор районлар ва областларда сабзавот ва полиз маҳсулотлари, картошка, мева-узум тайёрлашда сусткашликка йўл қўйилмоқда. Йиғим-терим уюшқоқлик билан олиб борилмаслиги, транспорт қатнови яхши ташкил этилмаслиги, маҳсулотларни қабул қилиш, қайта ишлаш ва сақлашга бепарволик билан қаралиши оқибатида кўпинча белгиланган графиклар бажарилмай қоляпти, нобудгарчилик, исрофгарчилик ҳоллари юз беряпти. Республика Мева-сабзавот хўжалиги ва Савдо министрликлари, «Ўзбекбирлашув»нинг жойлардаги ташкилотлари қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш, аҳолига савдо хизмати кўрсатишни шу куннинг талаблари даражасида ташкил этганларича йўқ. Маҳсулотларни қиш фасли учун ғамлаш, умумиттифоқ фондига топширишни кучайтириш керак. Белгиланган ассортиментларнинг тўла-тўкис бажарилишини таъминлаш муҳим вазифалардан биридир.

Бу йил мева ва узум ҳосили ҳар қачонгидан ҳам мўл-кўл бўлди. Қулай имкониятдан оқилона фойдаланиб, олмақоқи, шафтолиқоқи, қовунқоқи, майиз, кишмиш, хилма-хил консервалар, шарбатлар тайёрлашни бутун чоралар билан кучайтирмоғимиз лозим. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва давлатга сотиш жараёнида халқ контроли, ички ишлар органлари, кенг жамоатчилик назорати кучайтирилмоғи, юлғичлар, талон-торожчилар, чайқовчиларга қаттиқ зарба берилмоғи зарур.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида республика колхоз ва совхозларининг 1983 йилги социалистик мажбуриятлари қандай бажарилаётганлигининг ўзаро текшириш якунига бағишланган йиғилишда озарбайжонлик, тожикистонлик, туркманистонлик мусобақадош дўстларимиз таъкидлаганларидек, шу кунларда унумдор пахта далаларида ҳаёт қайнамоқда. Механизаторлар, чопиқчилар, сувчилар, химизаторлар — тақдирларини пахтачилик тақдири билан чамбарчас боғлаган кишиларнинг ҳаммаси ёз жазирамасига мардлик билан бардош бериб, сув тақчиллигини енгиб, 6 миллион тонналик «оқ олтин» хирмонига мустаҳкам замин яратмоқдалар. Бўка, Жиззах, Ғиждувон, Тўрақўрғон, Каттақўрғон ва бошқа илғор районларнинг хўжаликларида, айниқса, пахтадан юқори ҳосил етиштирилаётир.

Шуни ҳам айтиш керакки, айрим районлар, колхоз-совхозларда ғўза парваришида июль ойи қониқарсиз якунланди. Қатор ораларига комплекс ишлов бериш бўшаштириб юборилди. Суғориш билан культивация, кетмон чопиғи оралиғида узилиш рўй берди. Бегона ўтлар тўла тугатилмади. Ўсимликнинг бир қисми чанқатиб қўйилди. Нам буғланишдан сақлаб қолинмади. Қишлоқ хўжалик зараркунандалари, касалликларга қарши таъсирчан чоралар кўрилмади. Чеканка ўтказишда ҳамон сусткашликка йўл қўйилмоқда. Бундай аҳвол Усмон Юсупов, Жомбой, Шуманай, Гулистон районлари хўжаликларида кўпроқ учрамоқда. Шуниси ажабланарлики, бу районларнинг партия, совет ташкилотлари, агросаноат бирлашмаларининг раҳбарлари йўл қўйилган камчиликларни бартараф этиш ҳақида кўп ваъдалар берган бўлсалар-да, ҳамон ғўза парваришида сезиларли ўзгариш қилинаётгани йўқ.

Мусобақадош дўстларимиз қаерда бригада пудрати кенг жорий этилаётган бўлса, ўша жойда кўп ва эртаги ҳосил тўплашга муваффақ бўлинаётганини алоҳида таъкидладилар. Бу борада Қўшкўпир районидаги Карл Маркс номли, Шофиркон районидаги «Ўзбекистон», Яккабоғ районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозлари ва бошқа ташаббускор хўжаликларнинг ибратли ишларидан намуна олса арзийди.

Пахтачиликда энг долзарб паллага кирилди. Август ойида пахтакорларимизнинг иши июль ойидагига нисбатан бир ярим-икки марта ортади. Улар мавжуд ҳосил нишоналарини тўла сақлаб қолиш билан ҳосилга ҳосил қўшишлари, кўсакларнинг эртароқ очилишига қулай шарт-шароитлар яратишлари, бунинг учун ой давомида ҳамма майдонларда камида икки марта, ғўзанинг авжи паст майдонларда табақалаб уч марта комплекс парвариш ўтказишлари лозим. Ой давомида бирор киши, бирорта техника воситасининг пахта пайкалларидан чиқиб кетишига йўл қўйилмаслиги, аксинча, ички резервларни парваришни кучайтиришга қўшимча сафарбар этиш зарур.

Август ойида ҳам ҳарорат юқори бўлиши кутилмоқда. Демак, ғўзаларнинг сувга бўлган эҳтиёжи янада ортади. Ҳамма жойда ғўзаларни суғориш фақат «шарбат» усулида кеча-кундуз қизғин давом эттирилмоғи, бирор туп ғўзанинг чанқатиб қўйилиши ёки кўллатиб суғорилишига йўл қўйилмаслиги ғоятда муҳимдир. Ҳар қатра сув ҳосилдорликни ошириш манфаатларига хизмат қилдирилсин! Сувчилар, сув хўжалиги системаси ходимларининг масъулияти бутун чоралар билан кучайтирилсин! Сув исрофгарчилигига мутлақо йўл қўйилмаслиги даркор.

Ҳароратнинг юқори бўлиши, айрим жойларда комплекс парваришнинг сусайтириб юборилиши қишлоқ хўжалик зараркунандалари, касалликларнинг пайдо бўлиши ва тарқалишига олиб келмоқда. Бу ҳосил учун жуда хавфлидир. Хўжаликлар измидаги аппаратлар ишга солинмоғи, химикатлардан ишнинг кўзини билиб фойдаланилмоғи, зараркунандалар пайдо бўлган жойида шу куннинг ўзида бутунлай қириб ташланмоғи, касалликларни бартараф этиш чоралари кўрилмоғи зарур. Химизаторларнинг фаолияти, ҳосил тақдири учун жавобгарлиги ҳар қачонгидан ҳам оширилмоғи керак.

Бу йилнинг ўзига хос хусусиятларидан бири шуки, ҳар бир карта, ўсимликнинг ҳолати, ҳосил тўплаши ва уни етилтириши алоҳида-алоҳида ҳисобга олиб борилади. Хўжалик раҳбарлари, мутахассисларнинг фаолиятига бошқа тадбирлар қатори пайкалларнинг бегона ўтлардан тоза бўлиши, чеканканинг вақтида сифатли ўтказилишига қараб баҳо берилади. Ўтган йили пахта тайёрлаш планлари ва мажбуриятларини бажармаган колхозлар, совхозлар, районларнинг раҳбарларидан қаттиқ масъулият талаб қилинади. Бутун дала ишлари машиналар, механизм-агрегатларни пахта йиғим-теримига мукаммал тайёрлаш билан боғлаб олиб борилиши керак.

Партия ташкилотлари ҳосилга ҳосил қўшиш ойлиги қизғин давом эттирилаётган шу кунларда қишлоқ меҳнатчилари орасида оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ва идеология ишларини янада кучайтириб, таъсир доирасини кенгайтирмоқлари, интизомни мустаҳкамлаш чораларини кўрмоқлари, беғамлик, бепарволик, ўзибўларчилик кўринишларига қаттиқ зарба бермоқлари керак. Бугунги рекорд кўрсаткични эртага ҳамманинг нормасига айлантириш учун социалистик мусобақа авж олдирилмоғи лозим.

Партия ташкилотларимиз жанговар, халқимиз меҳнатсевар. Шундай экан, август ойини чинакам ҳосилга ҳосил қўшиш ойига айлантириб, Ўзбекистонимизнинг 6 миллион тонналик «оқ олтин» хирмонини бунёд этишга эришамиз.

Ғўза парваришини дақиқалар сайин кучайтириб, пахта йиғим-теримига ҳар томонлама пухта тараддуд кўрайлик, азиз пахтакорлар!

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

● Республикамиз бўйича 584,9 минг гектар ёки умумий майдоннинг 31 процентида сифатли чеканка ўтказилди. Шу кунларда унумдор далаларда 4493 та машина ишлатилмоқда. Мавжуд 10979 та машинанинг ҳаммасини тезда ишга тушириш ва меҳнат унумдорлигини кўтариш керак.

● Иш жараёнида асосий поядан ташқари ёншохлар ҳам чеканка қилинмоғи зарур. Шуни ёдда тутиш керакки, чеканка пахта ҳосилдорлигини гектар ҳисобига 5—6 центнер кўтаришга ёрдам беради. **Қорақалпоғистон АССРда** умумий майдоннинг деярли 60 процентидаги ғўзалар чеканкадан чиқарилди. Агротехниканинг бу муҳим тадбири **Сирдарё, Жиззах** областлари хўжаликларида ҳам тобора кучайтирилмоқда.

● Ғанимат фурсат ўтиб бораётганига қарамай **Навоий** областида ҳали чеканкага жиддий киришилгани йўқ. **Хоразм, Бухоро** областларида ҳам чеканка ўтказишда сусткашликка йўл қўйиляпти.

● Ҳамма жойда чеканкани тез ва сифатли қилиб тугаллайлик!

● Республикамиз бўйича давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш 800 минг тоннага етай деб қолди. Лекин **Самарқанд ва Сирдарё** областлари сабзавот тайёрлашда республиканинг ўртача кўрсаткичидан ҳам орқада қолаётир.

● Дала ишларига юксак суръат ва сифат!

ПАРВАРИШ ҚИЗҒИН

Андижон области. Москва районидаги «Победа» колхози аъзолари 1710 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 40 центнердан ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Ўн иккита пахтачилик бригадасида ғўзалар меҳр билан парвариш қилиняпти. Бригадалар ўртасида социалистик мусобақа ташкил қилинган. Насибахон Эргашева, Қодиржон Ғафуров ва Нуъмонжон Иномов сингари миришкор деҳқонлар бошлиқ бригадалар мусобақада пешқадамлик қиляшпти. Суратларда: 1. Колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Розияхон Жўраева. 2. Чеканка қилиш. 3. Илғор механизатор Ғанижон Мамараҳимов.

В. Молгачев фотолари.

Сўз — миришкор пахтакорларига

ҲОСИЛДОРЛИК КАЛИТИ

Органик ўғитлар ғўзаларнинг ўсиш ва ривожланишини тезлаштиради, ҳосил нишоналарини кўпайтириб, шоналарнинг тезроқ гулларга, гулларнинг кўсакларга айланиши, кўсаклар салмоғининг ортишига ёрдам беради. Пахтанинг эртаги ва сортининг юқори бўлиши ҳам органик ўғитлардан мунтазам ва тадбиркорлик билан фойдалана билишга боғлиқдир. Органик ўғитларнинг яна бир хусусияти шундаки, тупроқ қатламини майин ҳолда сақлайди, сувнинг ортиқча буғланиб кетишига йўл қўймайди. Бир сўз билан айтганда, органик ўғитлар пахта ҳосилдорлигини гектар ҳисобига 5—6 центнер, ҳатто ундан кўпроқ кўтаради. Органик ўғитлардан нечоғли кўпроқ фойдаланилса, кўсакларнинг пишиб очилиши шунча тезлашади. Пахта йиғим-терими эрта муддатларда тугалланади.

Давлатимиз пахтакор колхозлар ва совхозларга кўплаб хилма-хил минерал ўғитлар етказиб бермоқда. Бу керак, албатта. Минерал ўғитларсиз ҳосилдорликни кутилган даражага кўтариб бўлмайди. Лекин минерал ўғитлар катта маблағ ҳисобига харид қилинади. Органик ўғитлар эса хўжаликларга деярли текинга тушади. Демак, пахтанинг таннархи арзонлашади, даромад кўпаяди.

Ҳозир барча хўжаликларда чорвачилик шаҳдам ривожлантирилиб, маҳсулотлар етиштириш кўпайтирилмоқда. Айни кезда органик ўғитлар миқдори ҳам ошиб бораётир. Пахтакорларимиз минерал ўғитлар билан бир қаторда органик ўғитларни кенг кўламда қўлланиш йўли билан ҳосилдорликни кўтариб, «оқ олтин» толасининг юқори бўлишига эришмоқдалар.

Бир мисол келтираман. Колхозимиз 1389 гектар майдонда ғўза ўстирмоқда. Гектаридан 50 центнердан хирмон кўтариш ниятидамиз. Шу кунга қадар ғўзаларга йиллик ўғитлар нормаси бериб бўлинди. Ўсимлик органик ўғитлар билан уч марта озиқлантирилди. Бунинг самарасини кўриб турибмиз. Ғўзаларимиз ёппасига кўсакламоқда. 55 — 60 центнерчи республикада хизмат кўрсатган пахтакор Саври Ҳафизов, Одил Шодиев, Жума Жалолов, Юсуф Хирожов, Жума Нуровлар бошлиқ бригадаларга қарашли майдонлардаги ғўзаларнинг ҳар тупида 7—8 тадан тўқ кўсаклар пайдо бўлди.

Лекин масаланинг нозик томони шундаки, ҳозирча тўпланган ҳосил нишоналари талабга тўла жавоб бермайди. Хўжалигимиз бўйича 50 центнерлик ҳосил маррасини эгаллаш учун тўқ кўсаклар сонини 17—18 тага етказмоғимиз, ривожини тезлаштирмоғимиз керак. Юқорида айтиб ўтилганидек, ғўзаларга минерал ўғитлар тўла бериб бўлинди. Энди нималар қилиш керак? Мен шу ҳақда ўз тажрибамизга асосланиб қуйидаги фикрларни айтмоқчиман.

Биз август ойи давомида ғўзаларни камида икки марта органик ўғитлар билан озиқлантиришни режалаб олдик. Демак, культивация ўғитлаш билан боғланган ҳолда ўтказилади. Ўғитлар илдизларга нечоғли яқинлаштирилиб солинса, кетма-кет эгатлар олиниб суғорилса, унинг самарадорлиги шунча ортади. Лекин дуч келган органик ўғитларни ерга солиб бўлмайди. Уни олдиндан яхши тайёрлаш, майин ҳолга келтириш ва аралаштириш лозим. Шундагина кутилган натижага эришилади. Демоқчиманки, механизаторларимиз культивация ва эгат олишда эгатларга органик ўғитлар солишга ҳам алоҳида эътибор берсинлар. «Сифат комиссия»ларининг аъзолари уларнинг ишларини баҳолашда органик ўғитлардан нечоғли тадбиркорлик билан фойдаланилаётганини алоҳида ҳисобга олсинлар.

Кўп йиллик тажрибада ғўзаларни «шарбат» усулида суғориш эртаги, умуман эса ялпи ҳосил миқдорини кўпайтириши тўла исботланган. «Шарбат»нинг афзаллиги шундаки, органик ўғитлар сув билан тупроқ қатламига тез сингади, ҳосил нишоналарини кўпайтириш ва етилтиришга барвақт таъсир кўрсатади. Бу йилги сув тақчиллиги юз бераётган шароитда «шарбат»нинг аҳамияти айниқса, каттадир. «Шарбат» сувига қондирилган пайкалларда нам узоқ вақт сақланиб қолади. Ҳар суғоришдан кейин тупроқ тузилишига қараб икки-уч марта культивация ўтказиш мумкин бўлади.

Шу кунларда унумдор далаларимизда 43 та чопиқ трактори тўла қувват билан ишлатилмоқда. Жаҳон Нуруллаев, Қаҳҳор Сатторов, Раҳим Раҳмонов, Жаҳон Раҳимов ва бошқа механизаторларимизнинг ҳар бири кунига 4—5 гектар ерда сифатли культивация ўтказиб, ғўзаларни органик ўғитлар билан ўғитламоқдалар.

Минерал ўғитлар ҳам, органик ўғитлар ҳам бегона ўтлардан батамом тозаланган карталарга солингандагина самарадорлиги ортади. Сабаби, бегона ўтлар ғўзага нисбатан ўғитларга ўч бўлади. Биз шуни ҳисобга олиб, карталар бегона ўтлардан тўла тозалангандан кейингина ўсимликни суғориб, ўғитляпмиз. Мавсум охиригача ҳар гектар пахта майдонига 25—30 тонна яхши тайёрланган органик ўғитлар солишни қатъий режалаб олдик. Бунинг учун барча имкониятлар бор.

Бригадамиз аъзолари хўжалигимиз чорва фермалари, колхозчиларнинг молхона, қўйхона ва паррандахоналаридан 230—240 тоннадан гўнг, қўй қийи, паррандалар чиқиндиси ва бошқа органик ўғитлар ташиб чиқармоқдалар. Ўғитлар хандақларда тайёрлангандан кейингина чопиқ тракторларига етказиб берилаётир. Шу мақсад учун етарли миқдорда прицеплар, транспорт тракторлари, юк машиналари, юк ортиш ва тушириш механизмлари ажратилди. Уларнинг график бўйича тўла қувват билан ишлаши таъминланаётир.

Шуни ҳам айтиш керакки, август ойида ғўзаларни қондириб суғориш йўли билан ҳосилдорликни кўтаришга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Суғориш кеча-кундуз бир маромда олиб борилаётир. Шу кунларда 160 сувчи ўсимликни обиҳаётга қондирмоқда. Сувчилар орасида ҳам ғўзаларни органик ўғитлар билан ўғитлаш мусобақаси авж олдирилмоқда.

Ҳаммамизнинг мақсадимиз битта — КПСС Марказий Комитетининг июнь (1983 йил) Пленуми қарорларига жавобан ҳар бир хўжаликда юксак социалистик мажбуриятимизни қоплайдиган даражада юқори ҳосил етиштиришдир. Шундай экан, ҳосилдорликни кўтаришга катта ёрдам берадиган органик ўғитлардан фойдаланишни яхши ташкил этмоғимиз керак.

Сунnат РЎЗИЕВ,
Вобкент районидаги «Зарафшон» колхозининг органик ўғитлар тўплаш бригадаси бошлиғи.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

НОЗ-НЕЪМАТЛАР УЧУН КОНТЕЙНЕР

● **Республика кооператорлари шимол аҳолисига мева ва полиз маҳсулотлари жўнатишга киришдилар.** Қашқадарё ва Сурхондарё областлари хўжаликларида етиштирилган тарвузлар ортилган дастлабки эшелонлар Урал, Сибирнинг саноат марказларига, Приморье ва Камчаткага йўл олди.

Эндиликда тез бузиладиган маҳсулотларни олис масофаларга етказиб бериш технологияси такомиллаштирилди. Полиз маҳсулотлари даланинг ўзида махсус контейнерларга жойлаштирилади. Бу контейнерларни автопогрузчиклар машиналарга, кейин эса вагонларга жойлайди. Бу эса маҳсулотларни манзилга уринтирмасдан етказиб бериш имконини беради.

Республика кооператорлари бу йил ёзда юздан кўп шаҳарга 370 минг тонна полиз маҳсулотлари етказиб берадилар. Бу ўтган йилдагидан 30 минг тонна кўпдир.

ЕТИШТИРИЛГАН БАРЧА ҲОСИЛНИ ЙИҒИБ ОЛАЙЛИК, ҚАЙТА ИШЛАЙЛИК ВА АСРАЙЛИК

ЎЗИБЎЛАРЧИЛИК ОҚИБАТИ

Мухбиримиз бонг уради

Самарқанд область агросаноат бирлашмасига қарашли 31 хўжалик коллективи бу йил 61 минг 400 тонна маҳсулот тайёрлаш мажбуриятини олган. Эътироф этиш керакки, барча хўжаликларда давлат плани ва мажбуриятларни бажаришга етиб ортадиган миқдорда маҳсулотлар етиштирилди. Илғор хўжаликларда йиғим-терим ва давлатга маҳсулотлар сотиш кун сайин кучайтирилаётир.

Лекин ҳамма жойда ҳам иш кўнгилдагидек ташкил этилаётир деб бўлмайди. Қийғос пишиб етилган сабзи, пиёз, карам, помидор, бодринг ва бошқа маҳсулотларни йиғиштириб олиш ва давлатга сотишда сусткашликка йўл қўяётган хўжаликлар ҳам учраб турибди. Агросаноатчиларнинг ҳозиргача давлатга бор-йўғи 8 минг тонна атрофида маҳсулот сотиб, йиллик планни атиги 15 процентгина бажаришлари бу муҳим масалага етарли эътибор берилмаётганини кўрсатади.

Шу кунгача йиллик пландаги 45 минг 880 тонна ўрнига 3 минг тонна помидор топширилди, холос. Бунинг устига тайёрлов ташкилотларига ҳали бирор килограмм ҳам пиёз етказиб берилгани йўқ. Ваҳолонки, агросаноатчилар бу йил 4600 тонна пиёз сотишлари керак.

Давлатга 37 минг 320 тонна сабзавот маҳсулотлари сотишга аҳд қилган Булунғур районида йиллик план эндигина 7,5 процент бажарилди. Райондаги «Ўзбекистон» колхозида аҳвол, айниқса, ташвишлидир. Хўжалик деҳқонлари 6350 тонна помидор ва карам етиштиришга сўз берганлар. Афсуски, иш ана шу катта ваъдага яраша ташкил этилмаётир. Йиллик план шу кунгача атиги 3 процентдан зиёдроқ уддалангани йиғим-терим ўлда-жўлдалигидан далолат беради. Ҳамроқул Носиров номли совхозда ҳам ана шундай ачинарли аҳвол юз бермоқда.

Сабзавотчиликка ихтисослаштирилган Самарқанд районида суръатнинг кўтарилмаётгани жамоатчиликни ташвишга солмоқда. «Ленинизм» ва Дзержинский номли совхозларда маҳсулот тайёрлаш топшириқлари 17—22 процентгина бажарилиши кечирилмас ҳолдир.

Биз айрим мисолларнигина келтирдик. Қайси хўжалик ёки район раҳбарлари билан суҳбатлашсангиз, улар «Ҳосил мўл бўлди. Планнигина эмас, мажбуриятни ҳам ортиғи билан бажарамиз» дейишади. Яхши ният яхши, албатта. Лекин ҳарорат кўтарилиши оқибатида сабзавот маҳсулотлари, хусусан помидор тез пишиб етиляпти. Вақтида йиғиб-териб олинмаса нобуд бўладику! Масаланинг бу томонига етарли эътибор берилмаяпти.

Йиғим-терим билан тайёрлов ташкилотларига топшириш орасида узилишга йўл қўйиляпти. Бунга сабаб шуки, дахлдор ташкилотлар сабзавоткор хўжаликларга етарли миқдордаги яшчиклар ва бошқа зарур буюмларни вақтида етказиб бермаяпти. Натижада маҳсулотлар дала шийпонлари ёнида, хирмон жойларда тўпланиб қоляпти. Консерва корхоналари эса хом ашё кутиб турибди. Хўжаликларни юк ташиш транспорти билан тўла таъминлаш масаласига ҳам эътиборни қаратиш керак.

Сабзавот маҳсулотлари тайёрлаш ва давлатга сотиш, умумиттифоқ фондига топширишни кун сайин кучайтириб бориш, бу борада рекорд кўрсаткичларга эришувини таъминлаш Самарқанд область агросаноат бирлашмаси коллективларининг сира кечиктириб бўлмайдиган шарафли бурчидир.

А. ДИЛМУРОДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҲАМ ДОН, ҲАМ ОЗУҚА

ОЛТИ ИШ КУНИДА

● **КПСС XXVI съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган Ленин йўли райони маккажўхорикорлари дастлабки муваффақиятга эришдилар.** Улар ўрим-йиғимни кўп йиллик синовдан ўтган ипатоволиклар методи асосида ташкил этишиб, 1945 гектар майдондаги ҳосилни энг қисқа муддат — олти иш кунида йиғиштириб олдилар. Ҳар гектар ердан 100 центнердан «каҳрабо дон» олинди. Бу ўтган йилги кўрсаткичдан 7 центнер кўпдир.

Бу муваффақиятга Будённий номли, Қосим Раҳимов номли, Ленин номли совхозларнинг маккажўхорикорлари салмоқли ҳисса қўшдилар. Будённий номли совхоздан С. Менглиев, Т. Амиров, Қосим Раҳимов номли совхоздан М. Мардонов, Н. Қултўраев, Ленин номли совхоздан А. Дўстмуродов, Ҳ. Иноев, Ж. Исматов, Охунбобоев номли совхоздан Ш. Хазратов, П. Абдумўминов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадалари аъзолари ҳар гектар ердан 115—120 центнердан «каҳрабо дон» хирмони кўтардилар.

Маккажўхорикорлар ҳануз далаларда фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ҳосилдан бўшаган майдонлар сифатли шудгорланиб, такрорий экинлар экилмоқда. Айни вақтда донни қуритиб, саранжом-саришталаб олиш чора-тадбирлари кўрилаётир.

МЎЛ-КЎЛ ЕМ-ХАШАК УЧУН

ЯМ-ЯШИЛ БЕДАПОЯЛАР

● **Сурхон водийсидаги бедапоялар мавсум бошидан буён тўртинчи марта ям-яшил «қалин гилам» билан қопланди.** Бу ерга дарҳол ўриш агрегатлари чиқарилди. Бедапояларга тўртинчи марта ўроқ солинди.

Беданинг жадал ривожланганлиги область хўжаликларида хўжалик ҳисобидаги коллективларни тузишга кўп жиҳатдан кўмаклашди. Бу коллективларга алмашлаб экиладиган катта-катта участкалар бириктирилган. Улар ягона наряд билан меҳнат қилиб, асосий экин — ғўза парваришини ҳам, озуқабоп экинлар парваришини ҳам юксак агротехника даражасида олиб бормоқдалар. Деҳқонлар оралиқ даврни қисқартириш мақсадида биринчидан ўримни тезлатдилар, иккинчидан бедани яхшилаб суғориб, экинларга солинадиган маҳаллий ўғит миқдорини кўпайтирдилар.

Ўзбекистоннинг бошқа областларида ҳам ем-хашак тайёрловчилар тўртинчи ўримга киришдилар. Кўпгина хўжаликлар бедапояларида мўл ҳосил етиштирилганлиги кишини қувонтиради. Республикада эса бу йил 356 минг гектар ерга беда экилган.

Испаниядан келган меҳмонлар

Испания Социалистик ишчи партияси ижроия комитети аъзоси, Испания парламенти депутати Мануэль Чавис Гонсалес бошчилигидаги Испания Социалистик ишчи партияси делегацияси республикамиз бўйлаб сафарини тугатди. Меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалида, Ўзбекистон касаба союзлари республика Советида бўлдилар, Самарқандга сафар қилдилар. Делегация Ўзбекистон ССР Министрлар Советида қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

Республика билан танишмоқда

Швейцария Меҳнат партияси Сиёсий бюросининг аъзоси Ян Шпильман Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. У республика пойтахтининг диққатга сазовор жойлари ва янги қурилишларини кўздан кечирди, Тошкент шаҳар ижроия комитетида бўлди, Самарқандга сафар қилади.

Я. Шпильман Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди.

(ЎзТАГ).

ЧОРВАЧИЛИКДА МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИНИ ЯНАДА ОШИРАЙЛИК

Е. А. АЙТМУРОТОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари

Партиянинг XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май, 1983 йил июнь Пленумлари ўн биринчи беш йилликни ва 1990 йилгача бўлган даврни кўзда тутиб, олдимизга қўйган биринчи навбатдаги вазифалар орасида қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш ва аввало гўшт, сут ҳамда чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш алоҳида ўрин олади.

Республикамизда чорвачилик озиқ-овқат комплексининг етакчи тармоқларидан бири бўлиб қолди. Ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг қарийб 20 процентни унинг ҳиссасига тўғри келади. КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съездининг қарорларини бажариш учун бўр ғайрат билан меҳнат қилиш [illegible] ...

Маҳсулотнинг ўсишига асосан ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва концентрациялаш, чорвачиликни индустриал негизга кўчириш асосида тармоқни интенсивлаш йўли билан эришилди. [illegible] ...

Чорвадорларнинг муваффақиятлари республикамизнинг барча меҳнаткашларини қувонтирмоқда. [illegible] ...

Ўртоқ Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленумида сўзлаган нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: «меҳнат унумдорлигини тубдан ошириш — иқтисодий соҳадаги энг муҳим вазифадир. Бу соҳада биз дунёда энг юксак даражага етиб олишга интилишимиз керак». [illegible] ...

Ҳозирги вақтда фермаларда сув билан таъминлаш 68 процент, 48, гўнгни сугуриб олиш — 55, сигир соғиш — 51 процентига механизациялаштирилган. [illegible] ...

Фермаларда мавжуд техника ва ускуналардан ҳар доим ҳам унумли фойдаланилмаяпти. [illegible] ...

Қорақалпоғистон АССР хўжаликларида бир ишчи — сони ҳисобига атиги 1,22 сўмлик, Андижон областида 1,39 сўмлик, Андижон ва Қашқадарё областларида 1,47 сўмлик маҳсулот етиштириляпти. Бу — республика миқёсидаги ўртача кўрсаткичдан 19—32 процент камдир.

Партия, совет ва хўжалик органлари чорвачиликни самарадорлигини ошириш, маҳсулот етиштиришга меҳнат ва моддий харажатни қисқартириш соҳасидаги ишларни тубдан яхшилашлари лозим. [illegible] ...

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика колхоз ва совхозларидаги чорвачилик механизациялашган ва чорвачилик комплекслари, паррандачилик фабрикалари ва фермаларга техника хизмати кўрсатиш ишини яхшилаш тўғрисида қарор қабул қилдилар. [illegible] ...

Кўп меҳнатни сарфини қисқартириш ва маҳсулот етиштиришни кўпайтириш мақсадида фермаларга, ем-хашакни ўриб-йиғиб олиш, тайёрлаш ва қайта ишлашда техниканинг доим соз ҳолда бўлиб, механизациянинг воситаларидан ғоят унумли фойдаланишни таъминлаш — қишлоқ хўжалиги министрликлари ва идораларининг, республикадаги колхоз ва совхозларнинг вазифасидир. [illegible] ...

Бизнинг шароитимизда чорва молларининг маҳсулдорлигини ошириш ва шу йўл билан маҳсулот етиштиришни жадал кўпайтиришнинг энг муҳим омили — ем-хашак базасидир. [illegible] ...

Комплексларда паррандачилик, чўчқачилик, қорамолни сўйиш, бордоқилаш ва бошқа ишларни механизациялаш зарур. [illegible] ...

хўжаликлар ва ишлаб чиқариш илғорларининг тажрибаси фермалар маҳсулотини кўпайтириш, жамоат чорвачилигида меҳнат унумдорлигини ошириш учун катта резерв эканлигини кўрсатмоқда. [illegible] ...

Республикамизда 55 дан ортиқ ферма сутни поток-цех усулида ишлаб чиқаришга ўтди. [illegible] ...

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги, Мевасабзавот хўжалиги министрликлари, Главсредазирсовхозстрой, Госкомсельхозтехника, маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари меҳнатни поток-цех усулида ташкил этиш асосида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришнинг янги технологиясини кенг жорий этишлари лозим. [illegible] ...

Чорва молни интенсив парвариш қилиш, семиртириш муддатларини қисқартириш ва унинг вазн кондициясини 450—500 килограммга етказиш — гўштбоп чорвачиликни самарадорлигини оширишнинг асосий йўлидир. [illegible] ...

сабот билан ошириш, хашаки экинлар ҳосилдорлигини кўпайтириш, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлаш формаларини такомиллаштириш, коллектив пудратни жорий этиш, ем-хашак тайёрлови бўлинмалар ходимларининг моддий манфаатдорлигини фермалар иши пировард натижасига бевосита боғлиқ қилиб қўйиш керак. [illegible] ...

Ем-хашак барча турини моддалари жиҳатидан мувофиқлаштирилган ҳолда тайёрлаш керак. [illegible] ...

Чорвачилик самарадорлигини ўстириш, меҳнат унумдорлигини ошириш юксалиш белгиланган программани бажаришда кадрлар, уларнинг омилкорлиги ва ишчанлиги, энг юқори пировард натижага эришиш йўлларини иқдий излаб топиш муҳим роль ўйнайди. [illegible] ...

Аммо шуни қайд этиш зарурки, бир қанча областларда, кўпгина районлар, колхозлар ва совхозларда чорвачиликнинг малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш ҳали ҳам етарли эмас. [illegible] ...

Район партия комитетлари, маҳаллий совет ва қишлоқ хўжалик органлари кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш ишларини яхшилашлари зарур. [illegible] ...

> • РЕСПУБЛИКАМИЗДА ТАЙЁРЛАНАЁТГАН ЯЛПИ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МАҲСУЛОТИНИНГ 20 ПРОЦЕНТИНИ ЧОРВА МАҲСУЛОТЛАРИ ТАШКИЛ ЭТАДИ.
>
> • ЎН БИРИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ ЎТГАН ЙИЛЛАРИ МОБАЙНИДА ЖАМОАТ СЕКТОРИДА ЙИЛЛИК ГЎШТ ЕТИШТИРИШНИ 26 ПРОЦЕНТ, СУТ СОҒИБ ОЛИШНИ 25 ПРОЦЕНТ, ТУХУМ ТАЙЁРЛАШНИ 31 ПРОЦЕНТ ОШИРИШГА ЭРИШИЛДИ.
>
> • МАҲСУЛОТ ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРИШГА АСОСАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ ИХТИСОСЛАШТИРИШ ВА КОНЦЕНТРАЦИЯЛАШ, ТАРМОҚНИ ИНТЕНСИВЛАШ, ЧОРВАЧИЛИКНИ ИНДУСТРИАЛ АСОСГА КЎЧИРИШ ЙЎЛИ БИЛАН ЭРИШИЛМОҚДА.
>
> • ЧОРВАЧИЛИКНИНГ МУСТАҲКАМ ОЗУҚА БАЗАСИНИ ВУЖУДГА КЕЛТИРИШГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР БЕРИЛАЕТИР. ОЗУҚА ЭКИНЛАРИ ЭКИЛАДИГАН МАЙДОНЛАР КЕНГАЙТИРИЛМОҚДА, ҲОСИЛДОРЛИГИ ОШИРИЛМОҚДА. ЗАМОНАВИЙ АСБОБ-УСКУНАЛАР БИЛАН ЖИҲОЗЛАНГАН ОЗУҚА ЦЕХЛАРИ ҚУРИЛМОҚДА.
>
> • ЧОРВА МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШНИ КЎПАЙТИРИШДА КАДРЛАРНИ ТАНЛАШ, ЎҚИТИШ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ВА УЛАРНИ ЖОЙ-ЖОЙИГА ҚЎЙИШ КАТТА АҲАМИЯТГА ЭГАДИР.

Сутбоп чорвачиликни саноат негизига кўчириш сут комплексларини жорий этиш ва мавжуд фермаларни реконструкция қилиш йўли билан амалга оширилмоқда. [illegible] ...

200 бош сигирга мўлжалланган янги типовой бинолар қурилмоқда. [illegible] ...

Поток-цех системасини жорий этиш йўли билан сут етиштиришни ташкил этиш ва унинг технологиясини такомиллаштириш — сутбоп чорвачиликда меҳнат унумдорлигини оширишнинг асосий йўлидир. [illegible] ...

Фарғона области, Киров районидаги «Бешарик» совхозида сутбоп чорвачиликни бошқаришда янги системанинг жорий этилганлиги кейинги икки йил ичида ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сут миқдорини 620 килограмм кўпайтириш, 100 бош сигирдан олинадиган бузоқларни 89 тага етказиш, меҳнат унумдорлигини 17,6 процент кўпайтириш имконини берди. [illegible] ...

Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти «Красний водопад» экспериментал базасида ишлаётган Анастасия Чудная сут соғиш операторлари орасида биринчилардан бўлиб меҳнат унумдорлигини ошириш юзасидан ташаббус кўрсатди. [illegible] ...

мол ўстирилади ва семиртирилади, 1 центнер семиртириш таннархи 97 сўм бўлди, бунинг учун меҳнат сарфи 6 киши-соати ташкил этди. [illegible] ...

Чўчқачилик ва паррандачилик хўжаликларида ҳам меҳнат унумдорлигини ошириш имкониятлари талайгина. [illegible] ...

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, аввало, юқори сифатли ем-хашакнинг мўл-кўллигига, уни оқилона фойдаланилишига боғлиқ. [illegible] ...

Озуқа ишлаб чиқаришни муттасил ихтисослаштириш ва концентрациялаш ҳамда уни чорвачилик манфаатларига батамом бўйсундириш — меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтиришнинг асосий шартидир. Деҳқончилик маданиятини ошириш керак. [illegible] ...

Олимлар чорвадорларга амалий ёрдам беришлари лозим. [illegible] ...

Ветеринария-санитария хизматини ташкил этишни яхшилаш, чорва молларининг касалликларига қарши курашнинг тежамкор воситаларидан фойдаланиш ҳам катта аҳамиятга эгадир. [illegible] ...

Озуқа оқсили, ҳар хил витаминли қўшимчалар ишлаб чиқариш, озиқ-овқат ва саноат чиқиндиларидан фойдаланиш зарур. [illegible] ...

Гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотларини етиштиришни ошириш таъминланади. [illegible] ...

Чорвачиликда меҳнат унумдорлигини ошириш тадбирларини бажаришни фермалар маҳсулоти етиштиришни кўпайтириш, тармоқни қишлоқ хўжалигининг юксак рентабелли секторига айлантиришга кўмаклашади.

Тошкентдаги 2-темир-бетон буюмлари заводида янги гелиополигон ишга туширилди. У саноат ҳажмигина эга бўлган йиғма темир-бетон конструкцияларни тайёрлаш учун мўлжалланган. Суратларда: норхона инженер-техник ходимлари маҳсулотларни тайёрлаш сифатини кўздан кечирмоқдалар. 2. Тайёр маҳсулотларни юкаш жараёни.

Р. Шамсутдинов фотоси. (ЎзТАГ).

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

ЯНГИ ҲОСИЛ КУТИЛЯПТИ

«Фарғоназаготхлопкопром» бирлашмасининг пахта тозалаш корхоналари беш йилликнинг учинчи йили ҳосилини қабул қилиб олишга пухта тараддуд кўрмоқдалар. Қува, Ўзбекистон ва Қўқондаги 1-заводлар капитал ремонтдан чиқарилди. Машина-ускуналар ремонт қилинди, ҳосилни қайта ишлаш сифатини оширишга алоҳида эътибор берилаяпти. [illegible] ...

Заводлардан ташқаридаги барча тайёрлаш пунктларида мукаммал ремонт қилинган. [illegible] ...

Янгиариқ районидаги Э. Тельман номли пахта тайёрлаш пунктининг меҳнаткашлари районда биринчи бўлиб янги ҳосилни қабул қилишга тайёргарлик ишларини якунладилар. [illegible] ...

Б. Бобоназаров, Ю. Королев, К. Ниёзов сингари моҳир ишчилар смена топширигини 1,5 баравар ошириб адо этмоқдалар.

БРИГАДА ПУДРАТИ САМАРАСИ

Урта Осиё темир йўли Бухоро бўлимининг 2-йўл қурилиш-монтаж поезди коллективи орасида Очил Искандаров бригадаси 1983 йилги топшириқларини муддатидан илгари адо этди. [illegible] ...

Пешқадам коллектив бригадасининг чиниқтиришдан аъло натижаларга эришди. [illegible] ...

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК ҚАЧОНГАЧА!»

Газетамизнинг шу йил 21 июнь сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада Фарғона области умумтаълим мактабларида жисмоний тарбияни ўқитишга эътибор сустлиги танқид қилинган эди. [illegible] ...

ЎЗБЕКИСТОН ССР МАОРИФ МИНИСТРЛИГИ ушбу мақола юзасидан редакциямизга жавоб қилиб, қуйидагиларни маълум қилди:

— Танқидий мақолада баён этилган фактлар текширишда тўғри бўлиб чиқди. [illegible] ...

Умумий таълим мактабларида жисмоний тарбия ва спорт ишларини яхшилаш юзасидан кўрилаётган чоралар ҳақида ... [illegible] ...

Умумий таълим мактаблари ва «Еш кучи» кўнгилли спорт жамияти ... [illegible] ...

Мазкур масала Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги коллегиясида ... [illegible] ...

Қорақалпоғистон АССР Маориф министрлиги, шаҳар ва область халқ маориф бўлимлари ... [illegible] ...

Шунингдек газета мақоласи юзасидан **ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ**нинг ҳам жавоби олинди. [illegible] ...

Зарур чоралар кўрилди. [illegible] ...

СОВЕТ МАКТАБИ ВАЗИФАЛАРИ

Ўқитишни ижтимоий фойдали меҳнат билан қўшиб олиб бориш совет мактаби фаолиятининг асосий йўналишларидан биридир. СССР Маориф министрлиги коллегиясининг 3 август куни Москвада бўлган мажлисида КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленумининг қарорлари асосида совет мактабининг вазифалари муҳокама қилинди.

СССР маориф министри М. А. Прокофьевнинг докладида, бошқа нутқларда мактаб ўқувчиларининг коммунистик руҳда тарбияланишига ... марксча-ленинча дунёқарашни, коммунизмнинг актив бинокори бўлган социалистик жамиятнинг ... [illegible] ...

воситаси бўлиб қолган рус тилини ўрганишни яхшилашга қаратилган тадбирларни ишлаб чиқди.

Мактаб ва маориф органларининг ишидаги камчиликлар ҳам таҳлил қилинди. [illegible] ...

Мажлисда КПСС Марказий Комитетининг секретари М. В. Зимянин нутқ сўзлади. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўқувчиларни коммунистик руҳда тарбиялаш ва уларнинг техника ижодкорлигини ривожлантиришдаги хизматлари учун Ўзбекистон ССР маориф министрлиги марказий станциясининг директори Тошкент Шавкат Муротович Алиевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган халқ маорифи ходими» фахрий унвони берди.

Социалистик мусобақада юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришганлиги, кўп йил самарали меҳнат қилгани ... [illegible] ...

Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлигига қарашли Тошкент гўшт комбинати ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

РАСМИЙ АХБОРОТ

АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ СИСТЕМАСИДА ПЛАНЛАШТИРИШ

СССР Министрлар Советн «СССР агросаноат комплекси системасида планлаштириш ва материал техника билан таъминлаш тартиби тўғрисида» қарор қабул қилди.

Шу нарса белгилаб қўйилдики, СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, СССР Мева-сабзавот хўжалиги министрлиги, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги, СССР Госкомсельхозтехникаси, СССР Озиқ-овқат саноати министрлиги, СССР Гўшт ва сут саноати министрлиги, СССР Балиқ хўжалиги министрлиги, СССР Тайёрлаш министрлиги, СССР Қишлоқ қурилиши министрлиги, СССР Ўрмон хўжалиги давлат комитети, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Микробиология саноати бош бошқармаси ва Центросоюз бирлашмасидаги агросаноат комплекси составига кирувчи корхоналар ҳамда ташкилотларнинг фаолияти яхлит бир бутун ҳолда тармоқлар (СССР министрликлари ва идоралари) бўйича тақсимлаб планлаштирилади.

Қарорда СССР агросаноат комплексини ривожлантириш контрол рақамлари ҳамда планларини ишлаб чиқиш, шунингдек, уларни қишлоқ хўжалик, саноат ва бошқа корхона ва ташкилотларга етказиш тартиби ва муддатлари белгиланган. Бунда планлаштиришнинг барча босқичларида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш ва саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажмлари юзасидан контрол рақамлар билан бир вақтда капитал маблағ лимитлари, минерал ўғит, қишлоқ хўжалик техникаси етказиб бериш ҳажмлари ва бошқа кўрсаткичлар юзасидан контрол рақамлар етказилишини назарда тутиш керак.

Колхозлар, совхозлар ва район агросаноат бирлашмаси составига кирган бошқа корхоналар ва ташкилотлар контрол рақамларга амал қилиб топшириқларни йилларга тақсимланган ҳолда иқтисодий ва социал ривожланиш беш йиллик планларининг лойиҳаларини ишлаб чиқадилар ҳамда бу лойиҳаларни белгиланган муддатларда юқори органларга ва район агросаноат бирлашмаларига тақдим этадилар. Бунда СССР Госкомсельхозтехникаси, «Союзсельхозхимия» бирлашмаси, СССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги ҳамда СССР Қишлоқ қурилиши министрлиги системасидаги корхоналар ва ташкилотлар колхозлар, совхозлар ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларининг буюртмалари асосида белгиланган кўрсаткичлар бўйича уларга етказилган контрол рақамларни ҳисобга олиб, хўжаликларга ишлаб чиқариш-техника хизмати кўрсатиш, техникани ремонт қилиш, ерларни мелиорациялаш ва химиялаш ҳамда капитал қурилишга доир планларнинг лойиҳаларини ишлаб чиқадилар.

Район агросаноат бирлашмалари тузилган планларнинг лойиҳаларини кўриб чиқадилар ва планлаштириш соҳасида бериб қўйилган ҳуқуқлар ҳамда бурчларга мувофиқ мазкур лойиҳалар юзасидан қарорлар қабул қиладилар.

Кейинги босқичларда тегишли планларнинг лойиҳаларини халқ депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, министрликлар ва идоралар, республикаларнинг Министрлар Советлари агросаноат бирлашмаларининг иштирокида тайёрлайдилар ва кўриб чиқадилар.

СССР Госплани мазкур планларнинг лойиҳалари асосида СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш беш йиллик давлат плани лойиҳасининг иттифоқдош республикалар, СССР министрликлари ва идоралари бўйича ажратилган (топшириқларни йилларга тақсимлаб) «СССРнинг агросаноат комплекси» бўлимини ишлаб чиқади.

Агросаноат комплексини ривожлантириш йиллик планларининг лойиҳалари беш йиллик планнинг мазкур йилга белгиланган топшириқлари ва иқтисодий нормативлари асосида тузилади.

Шу нарса кўзда тутиладики, агросаноат комплексидаги колхозлар, совхозлар ҳамда бошқа корхоналар ва ташкилотларни моддий-техникавий таъминлаш планлари беш йиллик ва йиллик планларнинг таркибий қисми бўлиб, бу планлар хўжаликларнинг моддий-техника воситаларига берган буюртмалари асосида тузилади. Моддий-техника ресурсларига буюртмаларни расмийлаштириш ва шундай ресурсларнинг фондларини ажратиш, агросаноат комплексини моддий-техника билан таъминлаш планини тегишли ташкилотлар ва корхоналарга етказиш тартиби белгиланди.

ҚИШЛОҚҚА МАШИНА-УСКУНАЛАР ЕТКАЗИБ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Министрлар Совети колхозлар, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотларига қишлоқ хўжалик техникасини ва бошқа моддий-техника воситаларини етказиб бериш тўғрисидаги қоидани тасдиқлади.

Қоидада Сельхозтехника ҳамда Сельхозхимия район (районлараро) бирлашмалари билан колхозлар, совхозлар ва бошқа қишлоқ хўжалик корхоналари ва ташкилотлари ўртасида трактор, автомобиль, қишлоқ хўжалик машиналари, ускуналари, химия маҳсулотлари ва бошқа моддий-техника воситаларини етказиб бериш масалалари тартибга солинади.

Маҳсулотлар бирлашма билан хўжалик ўртасида тузилган шартномага биноан етказиб берилиши ва шу шартнома томонларнинг ҳуқуқлари ва вазифаларини белгилаб берувчи асосий ҳужжат эканлиги кўзда тутилади. Бирлашма ва хўжаликнинг ҳар бири шартномаларни тузаётганда ва ижро этаётганда иккинчи томоннинг хўжалик ҳисобидаги манфаатларига риоя қилиши, ўз вазифаларини энг тежамли тарзда ижро этиши, мажбуриятлар тегишли тарзда бажарилмаслиги ва бажарилмай қолиши муносабати билан вужудга келиши мумкин бўлган зарарнинг олдини олиш ёки уни камайтириш учун зарур чоралар кўриши керак. Шартномада кўзда тутилган мажбуриятларни бажармаслик давлат интизомини бузиш ҳисобланиб, шунга йўл қўйган бирлашмалар ва хўжаликлар зиммасига моддий масъулият юклайди. Айбдор томон штраф, пеня тўлаган-тўламаганлигидан қатъи назар, иккинчи томоннинг штраф, пеня билан қопланмаган зарарини бериши керак. Маҳсулотнинг сифати ва комплектлилиги юзасидан мажбуриятни бузиш натижасида етказилган зарар шунга тўланган штраф, пеня устига қўшиб олинади. Мажбуриятларни бажармаслик ёки тегишли тарзда бажармаслик, шунингдек бирлашмалар ва хўжаликларга штраф, пеня тўлаш натижасида зарар етказишда айбдор бўлган кишилар зиммасига меҳнат қонунларида ёки колхознинг намунавий Уставида белгиланган тартиб ва миқёсда моддий жавобгарлик қўйилади.

Қоидада маҳсулот етказиб беришнинг энг муҳим масалалари юзасидан конкрет нормалар белгилаб қўйилган. Масалан, бирлашма хўжалик территориясида жойлашган пунктларга ўз кучи ва ўз ҳисобидан маҳсулот етказиб бериб туриши белгиланган. Маҳсулотнинг сифати белгиланган стандартларга, техника шартлари ёки намуналарига мувофиқ келмоғи лозим. Бирлашма маҳсулотда гарантия даври мобайнида топилган камчиликларни ўз ҳисобидан ва муайян муддатларда йўқотмоғи керак. Машиналар ва бошқа техникадаги шу камчиликларни йўқотиш учун деҳқончилик ва озуқа етиштиришда акт тузилган пайтдан бошлаб 1 кундан 5 кунгача, чорвачилик машина-ускуналарида эса хўжаликнинг аризаси тушган пайтдан бошлаб 3 соатдан 20 соатгача муддат белгиланган.

Мажбуриятларни бузганлик учун томонларнинг моддий жавобгарлиги оширилади. Жумладан, бирлашма маҳсулот етказиб беришни кечиктирганлиги ёки тўлиқ етказиб бермаганлиги учун хўжаликка номенклатура (ассортимент)нинг алоҳида-алоҳида номлари юзасидан муддатида етказиб берилмаган маҳсулот нархининг мавжуд тартибдаги 5 процент ўрнига 8 проценти миқдорида штраф тўлаши керак; химиявий маҳсулот юзасидан шартномани ана шу тарзда бузганлик учун тўланадиган штраф маҳсулот нархининг 12 процент миқдорида белгиланган.

Маҳсулот сифат жиҳатидан стандартларга, техник шартлар ёки намуна (эталон)ларга мувофиқ келмайди, деб брак қилинган бўлса, хўжалик бирлашмадан брак қилинган маҳсулот нархининг мавжуд қонунлардаги 15 проценти ўрнига 20 проценти миқдорида, олий сифат категориясидаги маҳсулот бўйича эса маҳсулот нархининг 30 проценти миқдорида штраф олиши керак.

Хўжалик харид этган машина-ускуналар, бошқа техникадаги камчиликларни бирлашма белгиланган муддатда бартараф этолмаса, у хўжаликка шу машина (агрегат)нинг камчиликларни бартараф этиш учун белгиланган муддатидан ташқари бекор турган ҳар бир куни учун машина-кун план нархи миқдорида штраф тўлайди. Бу штраф етказилган зарардан қатъи назар, машина (агрегат)нинг сотиладиган нархидан ошиб кетмаслиги керак.

Хўжаликларнинг маҳсулотни қабул қилиб олишни ёки унга ҳақ тўлашни асоссиз равишда рад этганликлари ёки маҳсулот етказиб бериш борасида келишиб олинган графикни бузганлик ва шартномадаги мажбуриятларни бир қанча бошқа хил бузишлар учун масъулият ҳам белгиланган.

СССР Госкомсельхозтехникаси ва СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига шу қоидаларни қўллаш борасида инструкция ишлаб чиқиш ва СССР Давлат арбитражи билан келишиб олган ҳолда уни тасдиқлаш вазифаси топширилди.

УЙ-ЖОЙ КООПЕРАТИВ ҚУРИЛИШИНИНГ БОРИШИ

СССР Министрлар Советида уй-жой қурилиши кооперативларининг маблағлари ҳисобидан уй-жойларни қуриш топшириқлари қандай бажарилаётганлиги масаласи кўриб чиқилди.

1983 йилнинг биринчи ярмида Молдавия ССР, Тожикистон ССР, Қирғизистон ССР ва Эстония ССР Министрлар Советлари белгиланган топшириқлар бажарилишини таъминлай олмаганликлари айтилди. СССР Нефть саноати министрлиги, Химия саноати министрлиги, Бинокорлик материаллари саноати министрлиги, Балиқ хўжалиги министрлиги ва бошқа баъзи министрликлар ҳам шу қурилиш ишларини ташкил этишда камчиликларга йўл қўймоқдалар.

Тегишли иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларига, СССР министрликлари ва идораларига шу масалаларни кўриб чиқиш, 1983 йилда кўзда тутилган топшириқлар сўзсиз бажарилиши учун зарур чораларни кўриш таклиф этилди. СССР Госпланига СССР Министрлар Советининг 1982 йил 19 августда қабул қилган «Уй-жой қурилиш кооперацияси тўғрисида»ги қарори қандай бажарилаётганлиги ҳақида доклад ҳамда уй-жой кооператив қурилишни янада такомиллаштириш ҳақидаги таклифларини СССР Министрлар Советига тақдим этиш вазифаси топширилди.

(ТАСС).

Ўзбекистон ССР Халқ контроли ,комитетида

АСАЛАРИЧИЛИККА ЭЪТИБОР

Текширишда маълум бўлдики, республика асаларичилик ишлаб чиқариш бирлашмаси тармоқни янада ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш бўйича анчагина ишларни амалда бажарган. Сўнгги уч йил мобайнида янги 22 та асаларичилик совхози ташкил этилди, асалари оиласи 46 мингдан 83 мингга кўпайиб, савдога чиқариладиган асал 836 тоннадан 1030,4 тоннага етди. Шу йилнинг беш ойи мобайнида асалари оиласи 13 мингга кўпайганлиги, 1982 йилда асал тайёрлаш планлари аксарият кўрсаткичлар бўйича ортиғи билан адо этилганлиги характерлидир.

Шу билан бирга Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг ушбу бошқармаси ва унинг областлардаги бирлашмалари фаолиятида қатор камчилик ва нуқсонларга йўл қўйилаётганлигини кўрсатиб ўтиш лозим. Бошқармага қарашли ташкилотлар ва хўжаликлар фаолияти устидан раҳбарлик ва назорат яхши йўлга қўйилмаганлигидан кўп ўринларда ишлаб чиқариш ва план интизомига риоя қилинмаётир. Аксарият совхозларда асалари қандай сақланаётганлиги белгиланган муддатларда текшириб турилмайди. Озиқлантириш ишлари яхши йўлга қўйилмаганлигидан асалари оилалари кам маҳсулот бермоқда, олинаётган табиий асал миқдори пландагидан анча кам бўлиб қолаётир. Озуқа асали ва қант маҳсулотларини ортиқча сарфлаш ҳоллари содир бўлмоқда. Турли касалликларга қарши профилактика ишлари ўз вақтида, сифатли ўтказилаётгани йўқ. Айрим хўжаликларда асаларичилик маҳсулотлари аниқ ҳисоб-китоб қилиб борилмайди, наслчилик ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган.

Бу ўринда республика асаларичилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишлаб чиқариш бошқармаси хўжаликлар фаолияти устидан раҳбарлик ва назорат ишларини суст олиб бораётганлигини айтиб ўтиш ўринлидир. Хўжаликлар асаларилар юқумли касалликлардан нобуд бўлаётганлиги сабабли катта иқтисодий зарар кўрмоқда. Текшириб кўрилган 13 совхозда ўтган қишлов даврида мавжуд асалари оилаларининг 32 проценти нобуд бўлгани аниқланди.

Ўтган йили Нукус, Сирдарё, Гулистон, Шерobод, Хўжаобод районларидаги 6 асаларичилик совхозида табиий асал тайёрлаш плани 46-68 процентдан бажарилди, холос. Қорақалпоғистон АССР, Жиззах ва Хоразм областлари хўжаликларида белгиланган тартиб-қоидага хилоф равишда асал олиш ишлари комиссия иштирокисиз бажарилган, маҳсулот сифатининг бузилиш ҳоллари содир бўлган.

Айрим хўжаликларда асалари маҳсулдорлигини оширишга панжа орасидан қаралаётир, бу борада таъсирчан чора-тадбирлар белгиланмаётир. 1982 йилда умуман бирлашма бўйича ҳар бир асалари оиласидан пландаги 18 килограмм ўрнига 16,6 килограммдан асал олинди. Сирдарё ва Жиззах асаларичилик бирлашмаларининг айрим хўжаликларида бу миқдор 9-12 килограммни ташкил этганлиги ачинарлидир. Асалари яшчикларини асал кўпроқ тўпланадиган жойларга вақтида кўчирмаслик маҳсулдорликка катта зарар келтирмоқда.

Республика асаларичилик ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғининг экономика масалалари бўйича ўринбосари А. Медведев асаларичилик хўжаликларининг молиявий фаолияти устидан назоратни қониқарсиз амалга ошираётганлиги таъкидлаб ўтилди. Асални ва моддий бойликларни сарфлашда хўжасизлик билан иш тутаётган кишиларга нисбатан талабчанлик етарли эмас. Натижада кўпгина совхозларда озуқа асали ва қант кўзда тутилганидан анча кўп сарфланмоқда. Хоразм асаларичилик бирлашмасининг «Хива» хўжалигида ўтган йили ва шу йилнинг беш ойи мобайнида ортиқча сарф-харажат салкам 8 минг сўмликни ташкил этди.

Хўжаликларнинг фаолияти устидан идоравий назорат сустлигича қолиб келмоқда. Тафтиш ишлари талабчанлик билан ўтказилмайди, мавжуд камчиликлар, хўжасизлик фактлари ва қонунга хилоф ишлар вақтида аниқланмаётир. Комплекс тафтиш мунтазам равишда ўтказиб турилмайди. Тафтиш ўтказадиган группаларга малакали мутахассислар кам жалб этилмоқда.

Жойларда фонд интизомига риоя қилинмаётир. Маҳсулот чет ташкилотларга зарур планларсиз сотиб юборилмоқда. Бирлашманинг магазинларида ҳаваскор асаларичиларни зарур инвентарлар билан таъминлаш ҳақида етарли бош қотирилаётгани йўқ. Назоратнинг сустлигидан магазинларда савдо қоидаларидан четга чиқиш ҳоллари кўзга ташланмоқда, харидоргир маҳсулотлар оширилган баҳоларда реализация қилинмоқда. Аксарият областларда улар бевосита магазин мудирлари уйида жойлаштирилганлиги таажжубланарлидир.

Кўпгина хўжаликларда олинаётган маҳсулотнинг таннархи баланд.

Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети республика қишлоқ хўжалик министри ўринбосари И. Умаровнинг эътиборини Ўзбекистон асаларичилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишлаб чиқариш ҳамда асаларичилик маҳсулотлари тайёрлаш планларини қандай адо этаётганлиги, маҳсулдорликни ошириш, маҳсулотларни реализация қилиш ишлари етарли назорат этилмаётганлигига қаратди. План интизомига риоя қилишдаги қатор камчиликлар, хом ашёдан фойдаланишдаги хўжасизликлар учун республика асаларичилик ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғи П. Оганесянга хайфсан эълон қилинди. Маҳсулдорликни ошириш бўйича тегишли чора-тадбирлар амалга оширилмаётганлиги, касалликларга қарши кураш яхши йўлга қўйилмаганлиги учун бирлашма бошлиғининг ўринбосари А. Медведев, бирлашманинг ишлаб чиқариш бошқармаси бошлиғи И. Муратов ўртоқлар тегишлича жазоландилар.

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЧЕХОСЛОВАКИЯ ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИДА ЭЛЕКТРОН ҲИСОБЛАШ МАШИНАЛАРИ

ПРАГА. Товарларни ҳисобга олиш ва тақсимлашнинг автоматлаштирилган системаси жорий этилганлиги Чехословакияда савдо тармоқларининг ишини анча яхшилашга имкон берди. Эндиликда магазинларга хизмат қилувчи барча омборлар ва савдо базаларининг ишлари тўла равишда ЭҲМ назоратида бўлади.

ЧССР халқ хўжалигининг барча соҳаларида ҳисоблаш техникасидан кенг фойдаланилаётганлиги фан-техника тараққиётини янада жадаллаштириш, экономика самарадорлигини оширишнинг энг муҳим йўналишларидан бири. Ҳозирги вақтда республикада беш мингдан кўп компьютер ва ихтисослаштирилган электрон ҳисоблаш системаси мавжуд. Ишлаб чиқариш ва план-экономика вазифаларининг энг хилма-хил масалаларини ҳал этиш учун ЭҲМлардан фойдаланилмоқда. Масалан саноатда улардан фойдаланиш ўртача йиллик коэффициенти 3.700 соатдан ошади.

Ҳозирги беш йиллик мамлакат халқ хўжалигида электроникани жорий этишнинг янги босқичидир. ЭҲМлар ёрдамида мамлакат индустриясининг асосий соҳалари — металлургия, машинасозлик, станоксозлик ва бошқа соҳаларида ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштиришни тезлатиш мўлжалланмоқда.

МАИШИЙ ХИЗМАТ ТАКОМИЛЛАШТИРИЛМОҚДА

БЕРЛИН. Берлиндаги Пренцлауэр Берг районидаги бир қанча саноат корхоналарининг мутахассислари маиший хизмат ходими турдош касбларини муваффақият билан эгалладилар. Улар район Совети билан тузилган шартнома асосида ГДР пойтахтининг мана шу катта уй-жой массивида аҳолига маиший хизмат кўрсатишда кўмаклашмоқдалар.

Район бургомистрининг ўринбосари Эрхард Мейзел бундай деди: йил бошида биз Пренцлауэр Бергдаги ишлаб чиқариш қувватларини ва маҳаллий коммунал-маиший хўжаликни территориялар бўйича рационализациялаш тажрибасини бошладик. Маиший хизматни такомиллаштириш, кўчалар ва хиёбонларни ободонлаштириш, ёшлар учун янги клублар очиш ишига қатнашишга кўпгина меҳнат коллективлари жалб этилди.

Саноат корхоналари билан район Советларининг ҳамкорлиги кўзга кўринарли самаралар бераяпти, деб ҳозирнинг ўзида айтишим мумкин. Ишлаб чиқаришдагилар шу йилнинг ўзидагина 150 та квартирани ремонт қилганликлари, ёшлар учун тўртта клубни ташкил қилишга кўмаклашганликлари, хиёбонлар ва кўчаларни кўкаламзорлашда қатнашганликлари буни яққол исботлайди.

«Гольдпунк» пойабзал фабрикаси коллективининг намунали иши мақташга сазовордир. Шу корхона мутахассислари пойабзални ремонт қилиш корхоналарини оталиққа олдилар. Уларга хом ашё ва асбоб-ускуналар етказиб бермоқдалар ва замонавий технологияни жорий этишга кўмаклашмоқдалар.

(ТАСС).

РУС ТИЛИГА ҚИЗИҚИШ ОРТМОҚДА

Монголиянинг аратлар манзилгоҳларида қўлига дарслик ва рус тили луғати кўтариб олган чўпонларни тез-тез учратиш мумкин. МХР гражданлари орасида рус тили йил сайин тобора оммалашиб бормоқда.

МХР халқ маорифи министрлигининг маълумотига кўра, ҳозирги вақтда республика аҳолисидан ҳар тўрт кишидан бири рус тилини ўрганмоқда. Монголия — Совет дўстлиги жамиятининг ташаббуси билан кўпгина саноат корхоналари, давлат хўжаликлари ва қишлоқ хўжалик бирлашмаларида ташкил этилган махсус курслар ва тўгараклар бу борада катта ёрдам бермоқда.

Монголиялик юқори синф ўқувчилари ва студентлар ҳам рус тилини зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар. Уларнинг кўпчилиги «ёш русшунос» клубларида шуғулланмоқдалар.

(ТАСС).

АҚШнинг ҳозирги сиёсати Марказий Америкадаги, энг аввало Никарагуадаги миллий озодлик ҳаракатини бўғишга қаратилгандир.

(Газетадан).

Демократия учун «курашчи».

В. Никишин чизган расм.

Шарҳловчи минбари

ЎТМИШ УНУТИЛМАСИН

Ўтмишни унутиш касаллиги сиёсатда ва амалиётда оғир оқибатларга олиб келганлигига мисоллар кўп. Шу кунларда кўпгина капиталистик мамлакатлардаги расмий доиралар яна юқоридаги хавфли касалликка чалинганга ўхшайдилар. Ўша касаллик туфайли бугун инсониятни ташвишга солаётган воқеалар юз бермоқда.

Гап шундаки, инсоният бошига қора ва мусибатли кунларни солган фашизмнинг бугунги издошлари ҳисобланмиш неофашистик кучлар сони ва ташкилотлари беҳисоя кўпайиб бормоқда. Фашизм нима эканлигини, унинг ҳақиқий башарасини ер курраси аҳли яхши билади. Унинг инсониятга қарши қилган оғир жиноятлари тарих томонидан қаттиқ қораланган. Немис фашизмининг мудҳиш, жирканч жиноятлари ҳамманинг ёдида.

Ҳозир 60 тадан ортиқ капиталистик мамлакатларда неофашистларнинг турли-туман партиялари ва гуруҳлари фаолият кўсатмоқда.

Неофашистлар «Қора интернационал» деб номланган ўзларининг халқаро ташкилотларини ҳам тузиб олганлар. Бу ташкилот 1978 йилдан бошлаб ўзининг йиғинларини очиқчасига ўтказиб келмоқда. Улар газета ва журналлар чиқармоқдалар, китоблар нашр қилмоқдалар. Марксизм-ленинизмга, реал социализмга, коммунистларга туҳмат қилиш, фашизмни, гитлеризмни оқлаш, фашистлар қилган қонли жиноятларни паспўшлаш — ана шу нашрларнинг асосий мазмунини ташкил қилмоқда. Мисолларга мурожаат этайлик. Яқинда Австрияда фашизмга қарши курашчиларга ўрнатилган ёдгорликларни оёқ ости қилганликлари учун навбатдаги неонацистлар тўдаси қамоққа олинди. Улар юзсизлик билан ватанпарварлар хотирасини ҳақоратлаб, ҳайкалларга фашизм белгиси— свастика расмини чизиб ташлаганлар. Газеталарнинг ёзишича, ушбу жиноятчилар тўдасига ғарбий берлинлик неонацист Врош бошчилик қилган. Бундан бир қанча вақт илгари эса шу мамлакатда неонацистлар кўприк ва ҳайкалларни, жамоат биноларини қўпориб ташлашгача бориб етган эдилар. Уларга ғарбий германиялик ашаддий неонацист Вайл раҳнамолик қилган эди. Ушбу каллакесар ўз навбатида Тиргартен районидаги ёдгорлик ёнида фахрий қоровулда турган совет соқчисига ёвузларча ўқ узган эди. Ана шу муносабат билан Австрия жамоатчилиги мамлакатда турли-туман неонацист ташкилотларнинг очиқчасига ҳаракат қилаётганлигидан ва уларга қарши кескин чоралар кўрилмаётганлигидан қаттиқ норозилик билдирмоқдалар.

Ёки Ғарбий Германияни олайлик. Маълумки, фашизм ушбу мамлакат учун ҳалокат ва тарихий шармандалик келтирганини Бонндагиларнинг билмаслиги мумкин эмас, албатта. Лекин Ғарбий Германияда ҳам неонацист ва неофашист кучлар анча йиллардан бери ўзларини эркин ҳис қилиб келмоқдалар. Фашизм тарафдорлари уларни ҳам зимдан, ҳам очиқчасига қўллаб-қувватлаб турибдилар. Фашистик ташкилот ҳисобланган НДП фаолияти бунга мисолдир.

Лекин булар ғоят хавфли қадамлардир. Чунки бу тусдаги ҳаракатлар ўз даврида Европада уруш оловини ёққан сабаблардан бири бўлган эди. Неонацизмни атайлаб сезмаётган расмий доиралар буни эсларидан чиқармасликлари лозим.

Бутун прогрессив жаҳон жамоатчилиги барча неофашистик кучларни тақиқлашни, расмий доиралардан уларнинг фаолиятига тезроқ чек қўйишни талаб қилиб чиқмоқдалар.

Бу қонуний талабларга тезда эътибор қилмоқ керак. Чунки бу талаблар — инсоният ва адолат, тарих ва тинчлик талабидир.

Тарих сабоқларини унутиб бўлмайди!

Т. СОЛИЕВ.

БАРХАНЛАР ОША СУВ КЕЛТИРИБ

Аму-Бухоро машина канали бошланадиган бош тўғонда яна бир жасорат рўй берди. Азамат гидроқурувчилар Ҳамза насос станциясидан бошланувчи янги машина каналини ишга туширишди. Улар бу йилги ёзнинг жазирамасини, гармселларини мустаҳкам иродалари билан енгиб ўтиб, Амударё сувини тақсимлаб берувчи Ҳамза — ёрдамчи станциясида барпо этилаётган насосларнинг биринчи навбатини муддатидан анча олдин фойдаланишга топширдилар. Замонбобо ва Варахша чўллари ўзлаштирилиб катта экинзорлар, боғ-роғлар саҳий Жайҳуннинг обиҳаётидан баҳраманд бўлаётир. Шу билан Свердлов районида ҳам сув танқислигига барҳам берилди.

Аму-Бухоро канали қурилиши бошқармасига қарашли бўлинмаларнинг меҳнатсевар бунёдкорлари шу кунларда иш суръатини янада оширмоқдалар. Ҳозир гидроқурувчилар каналнинг иккинчи навбатига қарашли Жўйзардан бошланиб то Ҳазорбоққача давом этадиган ўзандаги сув иншоотларини қуриб тугалладилар. Бош тўғонда ҳам қурилиш-монтаж ишлари қўлдан чиқарилди. Зарафшон дарёсини кесиб ўтадиган участкада дюкер ҳамда йирик кўприк бунёд этилди. Олдинда эса Ўртачўл ястаниб ётибди. Келгусида Бухоро областининг энг олис Газли шаҳри ва қатор чорвадор хўжаликлар Свердлов машина канали орқали Амударё сувидан баҳраманд бўладилар. Сув шарофатидан янги боғлар, экинзорлар яшнайди. Маъмурчилик масканлари бунёд этилади.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Афғонистон Демократик Республикаси Ташқи ишлар министрлигининг баёноти

КОБУЛ. (ТАСС). Бу ерда АДР Ташқи ишлар министрлигининг баёноти тарқатилди. Баёнотда ХХР ташқи ишлар министри У. Сюецяннинг Покистонга борган вақтда айтган гаплари қатъиян қораланади. АДР Ташқи ишлар министрлиги дейилади ҳужжатда, бу гаплар «иғвогарликдан иборат бўлиб, Хитойнинг Афғонистон ички ишларига ошкора аралашаётганлигини яна бир марта тасдиқлайди», деб ҳисоблайди.

Баёнотда айтиладики, Пекин Афғонистонга қарши фаолиятида АҚШга эргашиб бормоқда. ХХР министри Покистонда илгари АҚШ давлат секретари Ж. Шульцнинг бу ердаги иш программасига амал қилганлиги факти ҳам буни тасдиқлайди. У афғон аксилинқилобчилари лагерларида бўлди ва уларга Хитой кўпроқ ёрдам беради, деб ваъда қилди. Ҳаммага маълумки, Афғонистонда Апрель революцияси ғалаба қилганидан кейин АҚШ дастлабки аксилинқилобчи шайкаларни қуроллантирди. Пекин Покистон территориясида аксилинқилобчиларнинг лагерлари ва базаларини вужудга келтиришда, афғон аксилинқилобчиларини қурол-яроғлар билан таъминлашда ҳам актив қатнашди. Америка ва Хитой инструкторлари Чатраль, Жамруд, Кохат, Кветт, Ноушар базаларида ва Афғонистон билан чегарадош бошқа районлардаги базаларда аксилинқилобчи афғон шайкаларини тайёрлашда биргаликда қатнашмоқдалар. Афғонистонга қарши қилинаётган ҳуружларнинг кўпчилигида Хитой вакилларининг гапларини ҳам эшитиш мумкин эканлиги ҳеч кимга сир эмас. Шу тариқа, деб таъкидлаб ўтилади АДР Ташқи ишлар министрлигининг баёнотида, Вашингтон ва Пекин Афғонистон билан Покистон ўртасида қуролли можаро чиқариш, Афғонистон Демократик Республикаси билан унинг қўшнилари ўртасидаги проблемаларни сиёсий жиҳатдан ҳар қандай тарзда ҳал этишга халақит бериш, бу регионда кескинликнинг доимий манбаини сақлаб қолиш йўлидаги уринишларидан воз кечган эмас. Хитой, Покистон ва АҚШ ўртасидаги ҳарбий ҳамкорликнинг кенгайтирилиши, деб уқтириб ўтилади баёнотда, Афғонистонгагина эмас, Ҳиндистонга ҳам қарши қаратилган.

АДР Ташқи ишлар министрлиги Хитойнинг Афғонистон ички ишларига бир неча бор аралашганлиги муносабати билан қатъий норозилик билдириб, афғон халқи ўзи танлаб олган йўлдан оғишмай бораверади ва жаҳондаги бирон бир куч афғон инқилобининг ривожланишига тўсқинлик қила олмайди, деб таъкидлаб ўтилади ҳужжатда.

СОЛДАТ МАКТУБЛАРИ

ФАХР

Оддий солдат Наби Музаффаров ҳарбий хизматга Сурхондарё областидан чақирилган. У хизматнинг дастлабки кунлариданоқ жанговар ва сиёсий тайёргарликда бошқаларга намуна бўляпти. У ҳар бир топшириқни аъло даражада адо этади. Бу эса қўмондонлик томонидан муносиб тақдирланмоқда.

Биз меҳнатсевар, ҳарбий ва жанговар тайёргарлик аълочиси Наби Музаффаров эришаётган ютуқлар билан фахрланамиз.

Н. ТОҒАЙНАЗАРОВ.

ЖАНГОВАР РУҲДА

Она-Ватан олдидаги ўз йигитлик бурчини аъло даражада ўтаётган ўзбекистонликлар кўпчиликнинг ҳурмат-эътиборини қозонмоқдалар. Сержант Т. Бекпўлатов, ефрейтор Х. Ишпўлатов, оддий солдатлардан Ш. Имомов, Р. Одилов ана шулар жумласидандир. Улар ўзларининг кунлик нормаларини 120—130 процентдан адо этишяпти. Яқинда илғор солдатлар «Жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси» деган юксак номга сазовор бўлишди.

Т. НУРАЛИЕВ.

СОЛДАТ БЎЛИБ ТУҒИЛМАЙДИ

Танкодром. Навбатдаги машқни бажариш учун тайёргарлик кўрилмоқда. Рустам Абдуллаев механик-ҳайдовчи жойини эгаллади, унинг ёнига инструктор-механик ўтирди.

— Олға!

Жанговар машина жойидан қўзғалди. Турли тўсиқлар қўйилган йўлдан шитоб билан бормоқда. Рустам машинани ишонч билан, чаққон бошқарар, тўсиқлардан бемалол ўтарди.

Машқ бажарилди ва муносиб баҳоланди. Взвод командири томонидан раҳматнома эълон қилинди. Ёш ўзбек йигити шаънига айтилган илиқ сўзларда ўқув бўлинмаси курсанти Р. Абдуллаевнинг жанговар машинани эгаллаш борасидаги машаққатли меҳнати ётарди. У агар тинч даврда ҳарбий билимни эгалламасанг, уни урушда қарзга ёки пулга ололмайсан, деган мақолни доимо ёдида тутади. Хизматнинг дастлабки кунларида взвод командири: — Солдат бўлиб туғилишмайди, — деган эди. Чиндан ҳам у ҳақ. Солдат бўлиб камол топишади.

Кечаги оддий йигит бугунги кунда жанговар ва сиёсий тайёргарлик аълочиси, взвод комсомолларининг сардори, ўз мутахассислигини пухта эгаллаган механик-ҳайдовчи. Энди у ҳарбий хизматга келган ёшларга ўз билимини, ҳужум қилиш ва ғалаба қозониш сирларини сидқидилдан ўргатмоқда

В. КАРГАПОЛОВ.

КЎНГИЛЛИ ҲОРДИҚ

Қисмимиз солдатлари Ватан олдидаги ўз бурчларини шараф билан бажариш учун ҳарбий билим ва жанговар техникани пухта ўрганмоқдалар. Шу билан бирга бўш вақтларини сермазмун ўтказаётирлар. Улар турли халқлар куй ва қўшиқларидан тузилган программани томоша қиладилар. Сурхондарёлик Н. Назаров, Н. Баратов, К. Аллаков, Навоий областидан И. Содиқовлар ижро этган қувноқ қўшиқ ва шўх рақслар солдатларга манзур бўлмоқда.

К. УСМОНОВ, Р. МУРОТОВ, Б. НАЗАРОВ.

* * *

Шунингдек, оддий солдатлар И. Ўтанов, Х. Ҳамроев, Н. Қурбонов, Қ. Холлиев ва бошқалар редакцияга йўллаган хат-хабарларда Ватан посбонларининг хизматда эришаётган юқори кўрсаткичлари ҳақида ҳикоя қилинган.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИГА

✦ Ўзбекистон ССР халқ рассоми Ёқубжон Қорабоев Тошкент чинни заводида 24 йилдан буён ишлайди. Унинг чинни идишларга берган жилолари, суратлари мамлакатимиз ва чет эл кўргазмаларида бир неча бор медаль ва дипломлар билан тақдирланган.

У ҳозир пойтахтимизнинг 2000 йиллик юбилейига ўндан ортиқ турли хил совға тайёрлади. СУРАТДА: Ёқубжон Қорабоев юбилейга атаб ишлаган совғаларидан бир группаси.

А. Кошкин фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ШИФОКОР МАСЛАҲАТИ

ҲАРОРАТ ВА ҲАЛОВАТ

Ёз чилласининг охирига келиб ҳаво ҳарорати забтига олди. Симоб устуни уч-тўрт кунлаб 40 даражадан пастга тушмаяпти. Шундай кунларда одам лоҳас бўлиб, ўзини соя-салқин жойга олади. Ҳаво ҳарорати ҳаддан ташқари юқори бўлиши, айниқса, юрак-қон томир касалликларига дучор бўлган ёки модда алмашинуви бузилган кишиларга, ёш болаларга салбий таъсир этади.

Шундай кезларда зилол сувда чўмилиб, «жон сақлаш» мумкин. Аммо ҳамма нарсанинг ҳам меъёри, маромида бўлгани маъқул. Офтобда қораяман деб, ўзларини соатлаб қуёш тиғига рўбарў этувчи айрим шахслар, иссиқ шароитда муайян қоидаларга риоя қилмаганлар ўз организмларига зарар етказишлари мумкин. Бундай пайтларда баъзан офтоб уриши, иссиқ элитиши, бурундан қон келиши каби бир қатор кўнгилсиз ҳодисалар рўй беради. Офтоб уриши организмнинг қуёш нурлари таъсирида қизиб кетиши натижасида вужудга келадиган оғир ҳолат бўлиб, кечишига қараб енгил, ўртача ва оғир шаклларда намоён бўлади. Енгил хилида киши бўшашиб, ўзини лоҳас сезади. Юрак уриши ва нафас олиши тезлашади, боши оғриб, бир оз кўнгли айнайди, ҳарорати норма атрофида бўлади. Ўртача даражасида эса одам ўта лоҳас бўлади. Боши қаттиқ оғриб қусади, ҳарорати 38—40 даражага кўтарилади. Офтоб уришининг оғир ҳолларида киши ўзини билмай қолиши, ҳушини йўқотиб алаҳсираши мумкин. Юрак уриши ниҳоятда тезлашиб, минутига 130—140 мартага етади.

Офтоб урганда беморни соя ерга олиб ўтиш, устки кийимларини ечиб, баданини совитишга кўмаклашиш, елпиш, боши ва кўкрагига совуқ сув сепиш лозим. Бемор ҳушига келмаса, пахтани новшадил спиртига намлаб ёки пиёзни иккига бўлиб ҳидлатиш керак. Оғир ва ўртача даражада офтоб урганларга биринчи тиббий ёрдам кўрсатиб, зудлик билан уни яқин атрофдаги шифо масканига олиб бориш лозим.

Айрим кишиларда, кўпроқ ёш болаларда офтоб уриш билан бир қаторда баъзан бурундан қон келади. Беморга бошни мумкин қадар юқорига қаратиш, унинг пешонаси ва бурнига муз ёки сочиқни совуқ сувда ҳўллаб босиш тавсия этилади.

Ташқи иссиқ ҳароратнинг киши организмига салбий таъсирини камайтириш мақсадида айрим қоидаларга риоя этиш керак. Устки кийим енгил, юпқа, кенг, юмшоқ, оқ рангли бўлса, бадан қизишига йўл қўймайди. Бош кийим, дурра қуёш нурларининг тикка таъсиридан сақлайди. Чўмилиш, тез-тез душ қабул қилиш ҳам фойдалидир. Айниқса тўғри овқатланишда гап кўп. Кундалик овқатда оқсил етарли бўлмаса, қувват кетиб, киши ҳар хил касалликларга тез чалинадиган бўлиб қолади. Организм сифатли моддаларни тўла қабул қилиши учун гўшт, жигар, тухум, сут-қатиқ ҳамда мош, ловия соя каби дуккакли ўсимликлар кундалик таом таркибида албатта бўлиши лозим. Тушлик овқатга мошхўрда, мошугра айни муддаодир. Иссиқ кезларда ёғли овқат тавсия этилмайди. Чунки аввало ёғлиқ таом иштаҳани бўғиб қўяди, ошқозон шираси яхши ажралиб чиқмайди, оқибатда овқат яхши ҳазм бўлмайди. Кундалик овқат таркибида 20—25 грамм ўсимлик мойи бўлса мақсадга мувофиқдир.

Ёзнинг жазирама кунларида овқатда углеводлар миқдорини бир оз камайтиришга тўғри келади. Негаки, углеводлар организмда ачитувчи микроблар учун қулай шароит яратиб беради. Бундай микроблар эса тез кўпайиб, ошқозон-ичак фаолиятини бузиши мумкин.

Кундалик овқатда минерал тузлар етарли миқдорда бўлиши зарур. Тузлар модда алмашинувида асосий омиллардан ҳисобланади. Иссиқ таъсирида танадан жуда кўп миқдордаги минерал туз тер билан чиқиб кетади. Шу туфайли организмда бундай моддаларга бўлган эҳтиёж ортади. Ёзда, хусусан далада меҳнат қилаётган кишилар организми бир кунда овқат билан 1—1,2 грамм кальций, 2—2,2 грамм фосфор ва 20—25 грамм ош тузи қабул қилиши лозим. Бу моддалар сут ва сут маҳсулотлари, ҳўл мева, сабзавот-полиз маҳсулотлари таркибида учрайди. Шу сабабли ташна бўлганда ҳадеб сув ича бермай, ана шу маҳсулотлардан истеъмол қилиб туриш керак. Бу билан аввало организмнинг суюқликка бўлган эҳтиёжи қондирилади, қолаверса, терлаганда чиққан минерал туз ва витаминлар ўрни қопланади. Чанқоқ иссиқ чой, яхна кўк чой ва мева шарбати билан қондирилгани маъқул. Зинҳор қайнатилмаган совуқ сув ичмаслик керак.

Саратон иссиғидан сақланиш учун яхши дам олиш, меҳнат режимига, шахсий гигиена қоидаларига қатъий амал қилиш, сифатли ва сервитамин таомлар истеъмол этиш керак.

М. ОРТИҚОВ, медицина фанлари кандидати.
Қ. НИЗОМОВ, шифокор.

СССР халқлари спартакиадаси

ЧЕМПИОННИНГ МЕДАЛИ

Жамоатчи мухбиримиз Ш. МУҲАММАДЖОНОВ Москвадан хабар қилади

Спартакиада якунланиши арафасида командамиз мавқеини мустаҳкамлашга интилаётган республикамиз спортчилари ҳисобидаги медаллар яна биттага кўпайди. Сузувчилар мусобақасида иштирок этган халқаро классдаги спорт мастери Сергей Заболотнов бронза медали совриндори бўлди. У яқинда Канаданинг Эдмонтон шаҳрида ўтказилган «Универсиада-83» мусобақасида 200 метрга чалқанча сузиш бўйича 2 минут 00,42 секундли натижа билан Европа ва республика рекордини ўрнатиб, ғалаба қозонган эди. Бу сафар вакилимиз 2 минут 02,51 секундлик натижа билан Спартакиаданинг бронза медалини қўлга киритди.

Шунингдек, 100 метрга чалқанча сузишда республикамиз қизлари ҳам кучли олтиликдан ўрин олиб, қимматли очколар тўплашди. Чунончи, Жанна Болотова тўртинчи ўринни эгаллаган бўлса, Оксана Висоцкая олтинчи ўринни олди. Самбочиларимиз ҳам Спартакиада баҳсларини муваффақиятли ўтказган эркин ва классик курашчилар зафарини давом эттиришга ҳаракат қилишмоқда. 100 килограммгача вазнли Сергей Стешников олтинчи ўринни эгаллаб, умумкоманда ҳисобига қимматли очколар келтирди. Дзю-до бўйича Спартакиаданинг бронза медалини қўлга киритган жаҳон чемпиони Владимир Стободирев эса самбочилар билан беллашувда ҳам совринли ўринлардан бирига даъвогар бўлиб турибди. Спорт гимнастикаси бўйича мутлақ чемпионни аниқлашда, тошкентлик мактаб ўқувчиси Ирина Бараксанова олтинчи бўлди. Камончилар мусобақасида жаҳон рекордчиси ва чемпиони Наталья Бутузова пешқадам бўлиб олди. О. Рогова эса ҳозирча 10-ўринда бормоқда. Маълумки, қўл тўпи бўйича республикамиз қизлар командаси 1—8 ўринлар учун курашни давом эттирмоқда. Вакилларимиз Озарбайжон (19:32), Белоруссия (25:22), Литва (18:36), Москва (21:28) командалари билан учрашдилар.

Спартакиаданинг ёпилишига икки кун қолди. Спортчиларимиз эса совринли ўринлар учун курашни қизғин давом эттирмоқдалар.

ДЗЮДОЧИЛАРИМИЗ УЧИНЧИ ЎРИНДА

Маълумки, республикамиз полвонлари дзю-до кураши бўйича умумкоманда ҳисобида 140 очко билан тўртинчи ўринни эгаллашган эди. СССР халқлари VIII Спартакиадасининг бош судьялар коллегияси натижаларни қайта кўриб чиқиб, республикамиз командаси учинчи ўринни эгаллаганлигини аниқлади. Дзюдочиларимиз жами 141,5 очко тўплашган экан. Уларнинг ҳисобида бешта медаль бор. Андрей Клоян (72 кг) кумуш медалини қўлга киритган бўлса, Николай Алексеев (60 кг), Анатолий Глазунов (86 кг), оғир вазнли Александр Храмцовский билан Владимир Сободиревлар бронза медалларига эга бўлишган.

Шундай қилиб, вакилларимиз аввалги Спартакиадада эгаллаган ўнинчи ўриндан бир йўла етти поғона юқорига кўтарилишди.

Спартакиада одимлари

✦ СУЗИШ. 100 метрга чалқанча усулда. Аёллар. 1. В. Клочко (Украина) — 1. минут, 03,89 сек. 2. Л. Горчакова (Ленинград) — 1.04,03. 3. Н. Шибаева (Украина) — 1.04,10. 4. Ж. Болотова (Ўзбекистон) — 1.05,82. 5. И. Орлюк (Украина) — 1.06,07. 6. О. Висоцкая (Ўзбекистон) — 1.07,28.

200 метрга чалқанча усулда. Эркаклар. 1. И. Полянский — 2.01,86. 2. В. Шеметов (иккаласи РСФСР) — 2.01,99. 3. С. Заболотнов (Ўзбекистон) — 2.02,51.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

✦ ОЛИЙ ЛИГА. Мамлакат чемпионатининг 23-тур ўйинлари бўлиб ўтди: «Зенит» — «Динамо» (М) — 0:0, «Динамо» (К) — «Жальгирис» — 4:1, «Металлист» — «Динамо» (Мн) — 1:1, «Пахтакор» — «Спартак» — 0:0, «Динамо» (Тб) — «Нистру» — 2:0, «Нефтчи» — «Черноморец» — 1:1, «Арарат» — «Шахтёр» — 0:1, «Торпедо» (К) — «Днепр» — 2:3. Ҳозир «Днепр» футболчилари билан Минск динамочилари 29 очко билан пешқадамлик қилишмоқда.

ФАН-ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ФЕРМАЛАРГА РЕЦЕПТЛАР

Талгар районидаги «Олма-ота» колхозида бир сутқада соғиладиган ўртача сут миқдори сигир боши кўпайтирилмагани ҳолда қарийб 9 минг литр ортди. Қозоғистон ССР Фанлар академияси физиология институтининг олимлари шунга эришишда чорвадорларга ёрдам бердилар. Улар бир қанча микроэлементлар ва органик моддаларни чорва емига қўшиб беришни таклиф этдилар. Бу рецептлар хўжаликларга 15 минг сўмдан кўп қўшимча фойда келтирди.

Олимлар шуни аниқладиларки, шимолий Тянь-Шань ва Жунгария Олатови этакларидаги табиий ўтларда, масалан жуда оз миқдорда бўлса-да йод бор. Шу муносабат билан сигирларнинг ярмида қалқонсимон без катталашиб кетганлиги қайд этилди. Бу эса молнинг маҳсулдорлигига салбий таъсир кўрсатади. Шундай қилиб сигирларга қалқонсимон безнинг одатдаги вазифасини тиклашга ёрдам берувчи гормонал препаратлар қўшиб берилди ва бирданига сут ҳосил бўлиш интенсивлиги 20—25 процент ортиб кетди.

(ТАСС).

ГИПСНИНГ ЯНГИ ХИЛЛАРИ

Кошин сифати билан микро электрониканинг пухталиги ўртасида қандай алоқа бор? Белоруссия политехника институтининг олимлари булар ўртасида бевосита алоқа бор, деб ҳисоблайдилар. Улар гипсга шундай ишлов бериш усулини топдиларки, натижада бундай гипсдан ясалган кошин ўзига чанг тортмайди. Электрончилар учун бунинг аҳамияти жуда катта: чунки микроскоп остида йиғиладиган схемани ишдан чиқариш учун ёлғиз чанг тегиши кифоядир.

Янги хил гипс ана шу хоссалари жиҳатидан ишлатиб келинаётган материалларнинг энг яхшиси бўлган мармардан ўн баравар устун туради, нархи эса анча арзон. «Интеграл» ишлаб чиқариш бирлашмасида софлик жиҳатидан қўйиладиган энг қаттиқ талабларни ҳам қаноатлантирадиган ишлаб чиқарувчи машина-ускуналар монтаж қилина бошланди. Тез орада завод цехларига шу янги кошинлар қоплана бошлайди.

Олимлар ишлаб чиқариш мақсадларини кўзлаш билан бирга эстетика томонини ҳам унутиб қўйганлари йўқ.

Институт олимлари гипснинг янги хиллари ва технологик установкалар учун кейинги йилларда 40 та ихтирочилик-авторлик гувоҳномаси ва 2 та патент олдилар. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

СССР Транспорт қурилиши министрлигининг
ЎРТА ОСИЁ МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ
қуйидаги ихтисослар бўйича

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Тошкент техника мактабига — котлован қазувчи дрезиналар ва мотовозларнинг машинистлари, ВПО-3000 машинистлари, электробалластерларнинг машинистлари.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 ОКТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Новосибирск техника мактабига — йўл ётқизувчи машинистлар, ВПР—1200 ва ВПРС-500 машинистлари.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Ўқиш муддати — 6 ой.

Мактабларга 18 ва ундан катта ёшдаги йигитлар, шунингдек Совет Армияси сафларида ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар қабул қилинади.

Ўқиш давридаги биринчи 3 ой мобайнида аввалги иш жойидаги ўртача ойлик маоши миқдорида, кейинги 3 ой мобайнида эса — 76 сўм стипендия тўланади.

Техника мактабларини битирганлар янги темир йўл линиялари қурилишларига ишга юбориладилар.

Ўрта Осиё механизация бошқармаси ходимлари темир йўл транспорти ходимлари учун белгиланган имтиёзлардан фойдаланадилар. 11 ой ишлагандан сўнг ишловчига ва унинг қарамоғидаги бир кишига бепул темир йўл билети берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Венгерская кўчаси, 29«а»-уй (6-маршрут таксининг сўнгги бекати), Телефонлар: 39-24-97, 33-61-41, 33-90-97.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг
ТОШКЕНТ ПРОФЕССИОНАЛ ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1983—84 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти юқори малакали сотувчи ва сотувчи контролёр-кассирларни икки йўналишда тайёрлайди:

боққоллик, кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ ва сут маҳсулотлари бўйича;

газлама, тикув буюмлари, пойабзал, трикотаж, галантерея, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик моллари бўйича.

Ўқиш муддати 1 йил.

Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

ДАРСЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Билим юртига Ўзбекистон шаҳарларида яшайдиган 15 дан 20 ёшгача (ҳамда Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар — 23 ёшгача) 8, 9, 10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Билим юртини тугаллаганларга «КИЧИК СОТУВЧИ», «СОТУВЧИ», «СОТУВЧИ-КОНТРОЛЕР-КАССИР» деган малака берилади.

БОШҚА ШАҲАРДАН КЕЛГАНЛАР ЕТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Ўқувчиларга 32 сўм ва 41 сўмдан стипендия берилади.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда: БОШ УНИВЕРМАГ — ГУМ, МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГ — ЦУМ, «ГАСТРОНОМ» РЕСПУБЛИКА КОНТОРАСИГА ҚАРАШЛИ ЙИРИК МАГАЗИНЛАР ВА «Универсам» ларда ўтказилади.

Назарий машғулотлар билан ишлаб чиқариш практикаси ҳар 3 кунда алмашади.

Агар билим юртини битирувчилар ҳамма фанлардан аъло баҳоларга эга бўлиб, квалификацияси бўйича ҳам имтиҳонларни муваффақиятли топширсалар, бундай битирувчилар педагогика Советининг қарорига мувофиқ, билим юртини битириб, бир йўла олий ўқув юртининг кундузги бўлимига ўқишга кириш ҳуқуқига эга бўладилар (битирувчилардан 10 проценти). Билим юрти қошида кечки ўрта мактабнинг 9, 10 ва 11 синфлари ишлайди. Бу синфларда ўқиш кундузги соатларда ўтказилади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, характеристика, халқ депутатлари область Совети ижроия комитети савдо бошқармасидан ёки халқ депутатлари шаҳар Совети ижроия комитети савдо бўлимидан йўлланма.

Билим юртининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, Акмал Икромов райони, Бобур кўчаси, 3-уй (4, 9-трамвайларнинг «Чўпон ота» бекати, 13, 70-автобусларнинг «Тез медицина ёрдами» клиника касалхонаси» бекати). Телефон: 78-44-30.

И. ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ РЕСПУБЛИКА КЎР БОЛАЛАР МАХСУС МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ
1983-1984 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб бориладилар.

Мактаб-интернат ўқувчилари тўла давлат таъминотида бўладилар.

Мактабни битирганларидан сўнг ўқувчиларга ўрта маълумот тўғрисида аттестат ва меҳнат таълими бўйича ихтисосликни эгаллаганликлари тўғрисида гувоҳнома берилади. Мактаб-интернатни битирганларга кўз ожизлиги бўйича инвалидлик пенсияси тайинланади.

Ҳужжатлар 30 августгача қабул қилинади.

Мактаб-интернат ҳузурида мактабгача ёшдаги бўлим мавжуд бўлиб бу ерда 4 ёшга кирган ва ундан катта болалар тарбияланади.

Бизнинг адрес: 700007, Тошкент шаҳри, Генерал Петров кўчаси, 20-уй (89-автобус, 3, 22, 6, 23, 29-трамвайларнинг «Шастри» автостанцияси» бекати). Телефонлар: 66-22-53, 66-29-42.

ХОРЕОГРАФИЯ БИЛИМ ЮРТИ

1983—84 ўқув йили учун

Классик рақс бўлимига умумий таълим мактабларининг 3-синфини тамомлаган 10—11 ёшдаги ўғил ва қиз болаларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 8 йил.

Қабул комиссия — 26 — 27 — 28 август соат 10 дан 18.00 гача ишлайди.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Педагогика кўчаси, 31-уй. Телефонлар: 56-24-36, 56-33-27.

«Муштум» журнали коллективи журналнинг редколлегия аъзоси, фельетонлар бўлими редактори Л. Р. Парпихўжаевга отаси

Раҳимхўжа ПАРПИХУЖАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

4 АВГУСТ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Спорт ахбороти. 9.55 — Концерт залида мактаб ўқувчилари. 10.40 — Ер магзи. Бадиий фильм 7-серия. 11.50 — Ҳужжатли фильм. 12.20 — В. Стародубровский ва В. Самолётовлардан иборат фортепьяно дуэти чалади. 12.45 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.25 — Рус тили. 17.00 — Шахмат мактаби. 17.30 — Биргаликда аҳил оиламиз. 18.00 — СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. 18.45 — Коллектив нимага қодир! 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Халқ куйлари. 19.45 — Норакдаги учрашувлар. Ҳужжатли фильм. 20.15 — Константин Заслонов. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Бокс бўйича СССР Спорт комитетининг соврини учун халқаро турнир. Финал. 23.05 — Дунё воқеалари. 23.20 — Спорт ахбороти.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.30 — Чегери. Бадиий фильм. 10.40 — Мен — бугун ва эртага. 11.25 — Испан тили. 11.55 — Ота-оналар, Сизлар учун. 12.25 — Кучукча рояль бўйлаб борарди. Бадиий фильм. 13.35 — Уруш йилларининг шеърлари ва қўшиқлари. 14.25 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 14.55 — Концерт. 15.35 — СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. 16.05 — Морда тупроғининг тароналари. 16.30 — Ҳужжатли фильм. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси.

ТОШКЕНТ-I. 12.35 — Бойчечак. 13.05 — Ҳужжатли фильм. 13.35 — Мультипанорама. 14.20 — Еттинчи қадаҳ. 3-қисм. 18.30 — Мультфильм. 18.45 — Халқ контроли экрани. 20.15 — Самарқанднинг мовий гумбазлари. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Ғўза парваришига — аъло сифат. 22.25 — Нон таъми. Бадиий фильм. 4-фильм. 23.40 — Янгиликлар.

5 АВГУСТ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Спорт ахбороти. 9.55 — Ҳужжатли фильмлар. 10.50 — Мультфильм. 11.00 — Константин Заслонов. Бадиий фильм. 12.15 — Рус композиторларининг романсларини РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Мальценко ижро этади. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.25 — Ўсмирлар ижоди. 16.50 — Олимлар — Подмосковьенинг агросаноат комплексига. 17.20 — Концерт. 17.50 — СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. 18.20 — Ҳужжатли фильм. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Биз БАМни қуряпмиз. 20.00 — Кинопанорама. 21.30 — Время. 22.00 — Футбол бўйича СССР чемпионати. Динамо (Киев) — Динамо (Минск). 24.00 — Дунё воқеалари. 00.15 — Спорт ахбороти.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳамма нарсани билишни истайман?. 9.30 — Гули сиёҳ. Бадиий фильм. 10.50 — Ғалаба сабоқлари. 11.35 — Инглиз тили. 12.05 — Мультфильм. 12.15 — Бу фантастик олам. 13.55 — Концерт. 15.00 — Шахмат мактаби. 15.30 — Ўринбосарлар. 16.00 — Алангали йиллар қўшиқлари. 16.25 — СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. 16.55 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Альтернатива. 19.50 — СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.00 — Андрей Колобов. Спектакль. 22.20 — Илмий-оммабоп фильм.

ТОШКЕНТ-I. 12.35 — Қувноқ пионер ёзи. 13.05 — Майин табассум билан. 13.45 — Инсон ва қонун. 14.15 — Концерт. 14.55 — Телевидение ва актёр. 18.20 — Сеҳрли қуш. Қўғирчоқ фильм. 18.30 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга! 19.00 — Ахборот. 19.15 — Ёрдамчи хўжаликларга — кенг йўл. 19.30 — Футбол. Пахтакор — Динамо. Танаффус пайтида ахборот. 21.15 — Мультфильм. 21.30 — Время. 22.00 — Дунё воқеалари. 22.30 — Ўлмас гарнизон. Бадиий фильм.

РАДИО

4 АВГУСТ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Санъат усталарининг концерти. 9.30 — Халқ талантлари ижро этади. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Мальши. 14.00 — Табаррук замин. 15.00 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометереостанциялар ходимлари учун эшиттириш. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 18.30 — Музикали танаффус. 19.20 — СССР халқларининг ёзги VIII Спартакиадаси кундалиги. 19.30 — Юность. 20.15 — Концерт. 20.50 — Атмосферада космик бўшлиқда ва сув остида ядро қуролини синашни чеклаш тўғрисидаги Москва шартномаси имзоланганлигининг 20 йиллигига 21.00 — Ўз ўрнидаги одам. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Бу йўллар кўп қадим йўллардир.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

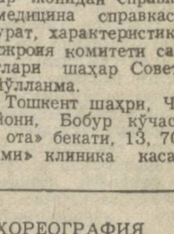

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент-П. Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.